

Q3

גילוי לפי נדבך 3
של באזל ומידע נוסף
על סיכונים

גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים - רשימת לוחות	4
ההון הרגולטורי וניהולו	5
מבנה ההון	5
הלימות ההון	18
מידע נוסף על הלימות ההון שאינו נכלל בדרישת הגילוי של נדבך 3	20
יחס המינוף	21
החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם	23
סיכון אשראי	23
הפחתת סיכון אשראי	23
גילויים נוספים	25
סיכון שוק	34
גילוי כמותי	35
מדדים ומודלים נוספים	41
פוזיציות במניות בתיק הבנקאי (טבלה 13)	45
סיכון נזילות ומימון	46
יחס כיסוי הנזילות	46
סיכון מימון	49
סיכונים תפעוליים	49
סיכונים אחרים	50
סיכונים אבטחת מידע והגנת הסייבר	50
סיכונים ציוד	50
חשיפה לסיכונים חוצי גבולות בפעילות לקוחות תושבי חוץ	51
מילון מונחים	53

עמוד	גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים - רשימת לוחות
5	רכיבי הון לצורך חישוב יחס ההון
6	הצגת רכיבים המרכיבים את ההון הפיקוחי מתוך המאזן הפיקוחי המאוחד (טבלה 3)
8	מיפוי הרכיבים ששימשו לצורך הצגת ההון הפיקוחי (טבלה 3)
17	דוח תזרים של ההון הפיקוחי (טבלה 2 ד')
18	נכסי סיכון ודרישות ההון (טבלה 3 ב', ד', ה', ו')
19	הון לצורך חישוב יחס הון (טבלה 3 ז')
19	יחס ההון לרכיבי סיכון (טבלה 3 ח' ו-ט')
20	נכסי סיכון בחלוקה למגזרי פעילות פיקוחיים
20	ריכוז של תנועות ושינויים בנכסים משוקללים בסיכון
21	השוואה בין נכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף (טבלה א3)
22	גילוי על יחס המינוף (טבלה ב3)
24	הפחתת סיכון אשראי (טבלה 7)
25	חשיפת סיכון אשראי ברוטו
25	התפלגות חשיפות לפי איזורים גאוגרפיים עיקריים וחובות בעייתיים לפי איזורים גאוגרפיים עיקריים
27	התפלגות החשיפה לפי צד נגדי, ממיון לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי (טבלה 4 ח')
28	פיצול התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפרעון ⁽¹⁾ (טבלה 4 ה')
29	התפלגות החשיפות לפי ענפים עיקריים
29	תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי (טבלה 4 ח')
30	סכום החשיפה לאחר הפרשה להפסדי אשראי ולפני הפחתת סיכון אשראי
31	סכום החשיפה לאחר הפרשה להפסדי אשראי ולאחר הפחתת סיכון אשראי
32	גילוי לגבי נגזרים (טבלה 8)
33	חשיפות איגוח
34	פירוט החשיפות בגין CMBS
36	שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית)
37	השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים
37	ריכוז נתוני החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו, ובכלל זה שיעור התשואה הפנימי (שת"פ) ומשך החיים הממוצע (מח"מ), בהתאם למגזרי ההצמדה השונים, כולל הנחות לגבי פרעונות מוקדמים
38	השפעת שינויים היפותטיים של 100 נקודות בסיס בשיעורי הריבית על השווי הכלכלי של הקבוצה
39	הקשר בין סעיפי מאזן לבין פוזיציות שנכללו בגילוי על סיכון השוק
39	השפעת שינויים מקביליים של 100 נקודות בסיס בשיעור הריבית על התיק הבנקאי
40	פירוט החשיפה הקבוצתית והמגבלות - במדד רגישות השווי הכלכלי לשינויים מקביליים של עקומי הריבית ב-100 נק' בסיס (מודל ה-EVE)
40	פירוט החשיפה הקבוצתית והמגבלות - ירידת השווי החשבונאי בתרחישי ביניים
41	פירוט החשיפה במונחי ה-VaR הכולל
41	פירוט החשיפה במונחי ה-VaR על פעילות המסחר
42	התפלגות השקעת ההון בפועל ביחס למגבלות שנקבעו (הנתונים מוצגים ביחס להון)
42	רגישות ההון לשינויים בשער החליפין
43	נתונים (חשבונאיים) אודות היקפי הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים, של הבנק והחברות המאוחדות שלו
44	פירוט הקצאת ההון לסיכונים השוק לפי הגישה הסטנדרטית
45	נתונים לגבי השקעות במניות
45	דרישת ההון בגין פוזיציות במניות
46	פירוט מבנה כרית הנזילות
47	התפלגות יחס כיסוי הנזילות לפי ישויות משפטיות בקבוצה (ממוצע לרבעון)
48	יחס כיסוי הנזילות - טבלה 16
49	סיכון מימון - נכסים זמינים ולא מוגבלים

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 17 בנובמבר 2016, במסגרת אישור הדוח לרבעון שלישי 2016, הוחלט לאשר ולפרסם את הדיווח בנושא "הגילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים". יש לעיין בדוחות אלה יחד עם הדוח השנתי לשנת 2015.

ההון הרגולטורי וניהולו

לפרטים בדבר באזל ודרישות ההון הרגולטוריות, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2015, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (עמ' 5). לפרטים בדבר מסגרת העבודה למדידה והלימות הון על פי הנדבך הראשון של באזל (טבלה 1), במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2015, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (עמ' 5-6).

גיוס הון. לפרטים בדבר גיוס הון בחודש ספטמבר 2016, ראו "טיפול ההנהלה בנושאים שוטפים מהותיים" בדוח הדירקטוריון וההנהלה וביאור 20 לתמצית הדוחות הכספיים.

מבנה ההון

רכיבי הון לצורך חישוב יחס ההון

מבוקר	בלתי מבוקר	
31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2015	2015	2016
במיליוני שקלים חדשים		
א. הון עצמי רובד 1		
13,634	13,747	14,568
הון עצמי		
168	161	207
הבדלים בין ההון העצמי לבין הון עצמי רובד 1		
13,802	13,908	14,775
סך הון עצמי רובד 1 לפני התאמות פיקוחיות וניכויים		
התאמות פיקוחיות וניכויים		
142	142	160
מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים		
108	102	-
מיסים נדחים לקבל		
3	4	4
התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים		
253	248	164
סך-הכל התאמות פיקוחיות וניכויים לפני התאמות בגין תוכנית ההתייעלות		
-	-	198
סך-הכל התאמות בגין תוכנית ההתייעלות		
13,549	13,660	14,809
סך הכל הון עצמי רובד 1 לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים		
ב. הון רובד 1 נוסף		
1,247	1,247	1,068
הון רובד 1 נוסף לפני ניכויים		
-	-	-
ניכויים		
1,247	1,247	1,068
סך הכל הון רובד 1 נוסף לאחר ניכויים		
ג. הון רובד 2		
4,053	4,265	3,534
מכשירים לפני ניכויים		
1,557	1,554	1,645
הפרשות להפסדי אשראי, לפני ניכויים		
5,610	5,819	5,179
סך הון רובד 2 לפני ניכויים		
-	-	-
ניכויים		
5,610	5,819	5,179
סך-הכל הון רובד 2		

הצגת רכיבים המרכיבים את ההון הפיקוחי מתוך המאזן הפיקוחי המאוחד (טבלה 3)

הפניות לרכיבי ההון הפיקוחי ⁽²⁾	מאזן פיקוחי מאוחד 31.12.15	מאזן פיקוחי מאוחד 30.09.15	מאזן פיקוחי מאוחד 30.09.16	
במיליוני שקלים חדשים				
				נכסים
	28,518	27,672	25,873	מזומנים ופיקדונות בבנקים
	38,935	39,251	37,491	ניירות ערך*
14	479	533	43	*מזה: השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינן עולות על 10% מהון המניות של התאגיד הפיננסי
21	-	-	-	*מזה: השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שעולות על 10% מהון המניות של התאגיד הפיננסי שאינן עלות על סף ההפחתה
	38,456	38,718	37,448	*מזה: ניירות ערך אחרים
	279	173	177	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
	129,268	125,601	141,490	אשראי לציבור
	(2,052)	(2,009)	(2,175)	הפרשה להפסדי אשראי*
20	(1,351)	(1,367)	(1,460)	*מזה: הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי הנכללת ברובד 2
	(701)	(642)	(715)	*מזה: הפרשה להפסדי אשראי שלא נכללת בהון הפיקוחי
	127,216	123,592	139,315	אשראי לציבור, נטו
	515	491	727	אשראי לממשלה
	144	142	151	השקעות בחברות כלולות
21	22	22	23	*מזה: השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שעולות על 10% מהון המניות של התאגיד הפיננסי שאינן עולות על סף ההפחתה
	122	120	128	*מזה: השקעת בחברות כלולות אחרות
	2,175	2,177	2,255	בניינים וציוד
	142	142	160	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין*
6	142	142	160	*מזה: מוניטין
7	-	-	-	*מזה: נכסים בלתי מוחשיים אחרים
	3,208	3,762	3,242	נכסים בגין מכשירים נגזרים
	3,696	4,117	4,035	נכסים אחרים*
21+75	1,636	1,629	⁽³⁾ 1,681	*מזה: נכסי מס נדחה**
9	20	16	-	**מזה: נכסי מס נדחה למעט אלו המיוחסים להפרשי עיתוי
8	-	-	-	**מזה: התחייבות בגין מס נדחה בגין נכסים בלתי מוחשיים
	1,616	1,613	1,681	**מזה: נכסי מס נדחה אחרים
12	-	-	-	*מזה: עודף יעודה על עתודה
	2,060	2,488	2,354	*מזה: נכסים אחרים נוספים
	432	5,395	25	נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה
	205,260	206,914	213,451	סך כל הנכסים

הערות לטבלה ראו בעמ' הבא.

הצגת רכיבים המרכיבים את ההון הפיקוחי מתוך המאזן הפיקוחי המאוחד (טבלה 3) (המשך)

הפניות לרכיבי ההון הפיקוחי ⁽²⁾	מאזן פיקוחי מאוחד	מאזן פיקוחי מאוחד	מאזן פיקוחי מאוחד
	31.12.15	30.09.15	30.09.16
במיליוני שקלים חדשים			
התחייבות והון			
	157,875 ⁽¹⁾	153,068 ⁽¹⁾	164,892
	3,907	4,833	5,711
	306 ⁽¹⁾	320 ⁽¹⁾	314
	3,833	3,853	3,538
	9,570	9,937	8,798
	4,270	4,425	4,196
b18,b16	5,300	5,512	4,602
a18,a16	-	-	-
b18,b16	5,300	5,512	4,602
	3,475	4,099	3,900
11	6	10	6
	10,985	10,415	11,730
20	206	187	185
13	-	-	-
	-	-	-
	1,675	6,642	-
סך כל ההתחייבויות			
	191,626	193,167	198,883
	13,288	13,309	14,154
	9,852	9,875	10,255
1	665	665	672
3	9,082	9,052	9,842
4	105	158	(259)
10	-	-	-
	66	57	(55)
2	3,434	3,434	3,899
	-	-	-
a15	-	-	-
b15	-	-	-
	-	-	-
	-	-	-
	346	438	414
5	284	372	300
17	-	-	-
19	-	-	-
	62	66	114
סך כל ההון העצמי			
	13,634	13,747	14,568
סך כל ההתחייבויות והון			
	205,260	206,914	213,451

הערות:

- (1) סווג מחדש - ראו ביאור 1 ח' לתמצית הדוחות הכספיים.
- (2) ההפניות הן לטבלה "מיפוי הרכיבים ששימשו לצורך הצגת הרכב ההון הפיקוחי", המובאת להלן, לספרה המוצגת תחת העמודה "הפניות משלב 2".
- (3) נוכח ההקלה שנתן הפיקוח על הבנקים בגין תוכנית התייעלות 2016, יתרת נכסי מס נדחה אינה כוללת את המסים הנדחים בגין תוכנית התייעלות.

מיפוי הרכיבים ששימשו לצורך הצגת הרכב ההון הפיקוחי (טבלה 3) (המשך)

31/12/2015	30/09/2015	30/09/2016	
במיליוני שקלים חדשים			
סכומים	סכומים	סכומים	
שלא נוכו	שלא נוכו	שלא נוכו	
מההון	מההון	מההון	
הכפופים	הכפופים	הכפופים	
לטיפול	לטיפול	לטיפול	
הנדרש לפני	הנדרש לפני	הנדרש לפני	
אימוץ	אימוץ	אימוץ	
הוראה 202	הוראה 202	הוראה 202	
בהתאם	בהתאם	בהתאם	
לבאזל III	לבאזל III	לבאזל III	הון עצמי רובד 1: מכשירים ועודפים
הפניות משלב 2 ⁽²⁾			סכום זכויות שירות למשכנתאות, מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי וההשקעות בשיעור העולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי תאגידים פיננסיים העולה על 15% מהון עצמי רובד 1 של התאגיד הבנקאי
-	-	-	22
-	-	-	מזה: בגין השקעות בשיעור העולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי תאגידים פיננסיים
-	-	-	23
-	-	-	24
-	-	-	מזה: בגין זכויות שירות למשכנתאות מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי
-	-	-	25
-	-	-	התאמות פיקוחיות וניכויים נוספים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים
-	-	-	26 (318)
-	-	-	מזה: בגין השקעות בהון של תאגידים פיננסיים
-	-	-	א26
-	-	-	ב26
-	-	-	מזה: בגין זכויות שירות למשכנתאות מזה: התאמות פיקוחיות נוספות להון עצמי רובד 1
-	-	-	ג26 (120)
-	-	-	מזה: התאמות בגין תכנית התייעלות התאמות פיקוחיות בהון עצמי רובד 1 הכפופות לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III
-	-	-	(198)
-	-	-	מזה: השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
-	-	-	ניכויים החלים על הון עצמי רובד 1 מאחר ואין בהון רובד 1 נוסף והון רובד 2 די הון בכדי לכסות על הניכויים
-	-	-	27
165	253	82	סך כל ההתאמות הפיקוחיות והניכויים בהון עצמי רובד 1
491	13,549	478	28 (34)
			הון עצמי רובד 1
			29 14,809

מיפוי הרכיבים ששימשו לצורך הצגת הרכב ההון הפיקוחי (טבלה 3) (המשך)

	31/12/2015	30/09/2015	30/09/2016		
במיליוני שקלים חדשים					
סכומים	סכומים	סכומים	סכומים		
שלא נוכו	שלא נוכו	שלא נוכו	שלא נוכו		
מההון	מההון	מההון	מההון		
הכפופים	הכפופים	הכפופים	הכפופים		
לטיפול	לטיפול	לטיפול	לטיפול		
הנדרש לפני	הנדרש לפני	הנדרש לפני	הנדרש לפני		
אימוץ	אימוץ	אימוץ	אימוץ		
הוראה 202	הוראה 202	הוראה 202	הוראה 202		
בהתאם	בהתאם	בהתאם	בהתאם		
לבאזל III	לבאזל III	לבאזל III	לבאזל III		
הפניות משלב 2 ⁽²⁾					
הון עצמי רובד 1: מכשירים ועודפים					
				השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי	
-	-	-	-	-	40
				ניכויים נוספים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים	
-	-	-	-	-	41
				מזה: בגין השקעות בהון של תאגידים פיננסיים	
-	-	-	-	-	41.A
				מזה: ניכויים נוספים להון רובד 1 שלא נכללו במסגרת סעיף 41.A	
-	-	-	-	-	41.B
				ניכויים בהון רובד 1 נוסף הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III	
-	-	-	-	-	-
				מזה: השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי	
-	-	-	-	-	-
				ניכויים החלים על הון רובד 1 נוסף מאחר ואין בהון רובד 2 די הון בכדי לכסות על הניכויים	
-	-	-	-	-	42
				סך כל הניכויים להון רובד 1 נוסף	
-	-	-	-	-	43
1,247	1,247	1,247	1,247	1,068	1,068
1,737	14,796	1,730	14,907	1,546	15,877
				הון רובד 1 נוסף	
					44
				הון רובד 1	
					45
הון רובד 2: מכשירים והפרשות					
				מכשירים שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי (שאינם נכללים בהון רובד 1) ופרמיה על מכשירים אלו	
a18	-	-	-	-	-
				מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי התאגיד הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר	
b18	4,053	4,053	4,265	4,265	3,534
					3,534

מיפוי הרכיבים ששימשו לצורך הצגת הרכב ההון הפיקוחי (טבלה 3) (המשך)

	31/12/2015	30/09/2015	30/09/2016	
במיליוני שקלים חדשים				
סכומים	סכומים	סכומים	סכומים	
שלא נוכח	שלא נוכח	שלא נוכח	שלא נוכח	
מההון	מההון	מההון	מההון	
הכפופים	הכפופים	הכפופים	הכפופים	
לטיפול	לטיפול	לטיפול	לטיפול	
הנדרש לפני	הנדרש לפני	הנדרש לפני	הנדרש לפני	
אימוץ	אימוץ	אימוץ	אימוץ	
הוראה 202	הוראה 202	הוראה 202	הוראה 202	
בהתאם	בהתאם	בהתאם	בהתאם	
ל באזל III	ל באזל III	ל באזל III	ל באזל III	
הפניות משלב 2 ⁽²⁾				
הון עצמי רובד 1: מכשירים ועודפים				
				מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי למשקיעי צד ג'
19	-	-	-	48
				מזה: מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי והמוחזקים על ידי משקיעי צד ג', המופחתים בהדרגה מהון רובד 2
				49
20	-	1,557	1,554	50
				הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפי השפעת המס המתייחס
4,053	5,610	4,265	5,819	51
				הון רובד 2 לפני ניכויים
הון רובד 2: ניכויים				
				השקעה עצמית במכשירי הון רובד 2, המוחזקת באופן ישיר או עקיף (כולל התחייבות לרכוש מכשירים בכפוף להסכמים חוזיים)
				52
				החזקות צולבות הדדיות במכשירי הון רובד 2 של תאגידים פיננסיים
				53
				השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי אינה עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
				54
				השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
				55
				ניכויים נוספים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים
				56
				מזה: בגין השקעות בהון של תאגידים פיננסיים
				56א
				מזה: ניכויים נוספים להון רובד 2
				56ב
				התאמות פיקוחיות בהון רובד 2 הכפופות לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם ל באזל III

מיפוי הרכיבים ששימשו לצורך הצגת הרכב ההון הפיקוחי (טבלה 3) (המשך)

	31/12/2015	30/09/2015	30/09/2016		
במיליוני שקלים חדשים					
סכומים		סכומים		סכומים	
שלא נוכו		שלא נוכו		שלא נוכו	
מההון		מההון		מההון	
הכפופים		הכפופים		הכפופים	
לטיפול		לטיפול		לטיפול	
הנדרש לפני		הנדרש לפני		הנדרש לפני	
אימוץ		אימוץ		אימוץ	
הוראה 202		הוראה 202		הוראה 202	
בהתאם		בהתאם		בהתאם	
לבאזל III		לבאזל III		לבאזל III	
הפניות משלב 2 ⁽²⁾					
הון עצמי רובד 1: מכשירים ועודפים					
מזה: השקעות בהון של תאגידים פינוסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי					
-	-	-	-	-	-
57 סך כל הניכויים להון רובד 2					
-	-	-	-	-	-
4,053	5,610	4,265	5,819	3,534	5,179
58 הון רובד 2					
5,790	20,406	5,995	20,726	5,080	21,056
59 סך ההון					
סך הכל נכסי סיכון משוקללים בהתאם לטיפול שנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III					
-	163	-	152	-	80
מזה: מיסים נדחים לקבל שמימושם מתבסס על רווחיות עתידית של התאגיד הבנקאי, למעט מיסים נדחים לקבל הנובעים מהפרשי עיתוי					
-	12	-	10	-	-
מזה: מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי					
-	151	-	142	-	80
-	142,460	-	143,802	-	151,863 ⁽³⁾
60 סך נכסי סיכון משוקללים					
יחסי הון וכריות לשימור הון (באחוזים)					
-	9.5	-	9.5	-	9.8
61 הון עצמי רובד 1					
-	10.4	-	10.4	-	10.5
62 הון רובד 1					
-	14.3	-	14.4	-	13.9
63 ההון הכולל					
-	-	-	-	-	-
64 לא רלבנטי					
-	-	-	-	-	-
65 לא רלבנטי					
-	-	-	-	-	-
66 לא רלבנטי					
-	-	-	-	-	-
67 לא רלבנטי					
-	-	-	-	-	-
68 לא רלבנטי					
דרישות מזעריות שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים					
יחס הון עצמי רובד 1 מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים					
-	9.1 ⁽¹⁾	-	9.0 ⁽¹⁾	-	9.1 ⁽¹⁾
69 יחס הון רובד 1 מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים					
-	9.1 ⁽¹⁾	-	9.0 ⁽¹⁾	-	9.1 ⁽¹⁾
70 יחס הון כולל מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים					
-	12.6 ⁽¹⁾	-	12.5 ⁽¹⁾	-	12.6 ⁽¹⁾
71 יחס הון כולל מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים					

מיפוי הרכיבים ששימשו לצורך הצגת הרכב ההון הפיקוחי (טבלה 3) (המשך)

	31/12/2015	30/09/2015	30/09/2016	
במיליוני שקלים חדשים				
סכומים	סכומים	סכומים	סכומים	
שלא נוכו	שלא נוכו	שלא נוכו	שלא נוכו	
מההון	מההון	מההון	מההון	
הכפופים	הכפופים	הכפופים	הכפופים	
לטיפול	לטיפול	לטיפול	לטיפול	
הנדרש לפני	הנדרש לפני	הנדרש לפני	הנדרש לפני	
אימוץ	אימוץ	אימוץ	אימוץ	
הוראה 202	הוראה 202	הוראה 202	הוראה 202	
בהתאם	בהתאם	בהתאם	בהתאם	
ל באזל III	ל באזל III	ל באזל III	ל באזל III	
הפניות משלב 2 ⁽²⁾				
הון עצמי רובד 1: מכשירים ועודפים				
סכומים שמתחת לסף ההפחתה (לפני שקלול סיכון)				
				השקעות בהון של תאגידים פינוסיים (למעט תאגידים בנקאיים וחברות בנות שלהם), שאינן עולות על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי והן מתחת לסף ההפחתה
14	-	479	533	43
				השקעות בהון עצמי רובד 1 של תאגידים פינוסיים (למעט תאגידים בנקאיים וחברות בנות שלהם), העולות על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי והן מתחת לסף ההפחתה
21	-	22	22	23
				זכויות שירות למשכנתאות (בניכוי מיסים נדחים לשלם)
				-
				מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי שהן מתחת לסף ההפחתה
		1,365	1,375	1,481
תקרה להכללת הפרשות ברובד 2				
				הפרשה כשירה להכללה במסגרת רובד 2 בהתייחס לחשיפות תחת הגישה הסטנדרטית, לפני יישום התקרה
		1,596	1,554	1,645
				התקרה להכללת הפרשה במסגרת רובד 2 תחת הגישה הסטנדרטית
		1,557	1,554	1,645
				הפרשה כשירה להכללה במסגרת רובד 2 בהתייחס לחשיפות לפי גישת הדירוגים הפנימיים, לפני יישום התקרה
				-
				התקרה להכללת הפרשה במסגרת רובד 2 לפי גישת הדירוגים הפנימיים
				-

מיפוי הרכיבים ששימשו לצורך הצגת הרכב ההון הפיקוחי (טבלה 3) (המשך)

31/12/2015	30/09/2015	30/09/2016	
במיליוני שקלים חדשים			
סכומים	סכומים	סכומים	
שלא נוכו	שלא נוכו	שלא נוכו	
מההון	מההון	מההון	
הכפופים	הכפופים	הכפופים	
לטיפול	לטיפול	לטיפול	
הנדרש לפני	הנדרש לפני	הנדרש לפני	
אימוץ	אימוץ	אימוץ	
הוראה 202	הוראה 202	הוראה 202	
בהתאם	בהתאם	בהתאם	
לבאזל III הפניות משלב 2 ⁽²⁾	לבאזל III	לבאזל III	הון עצמי רובד 1: מכשירים ועודפים
מכשירי הון שאינם כשירים כהון פיקוחי הכפופים להוראות המעבר			
			סכום התקרה הנוכחית למכשירים הנכללים בהון עצמי רובד 1 הכפופים להוראות המעבר (בהתאם להוראות המעבר בהוראה 299)
-	-	-	80
			סכום שנוכה מהון עצמי רובד 1 בשל התקרה
-	-	-	81
			סכום התקרה הנוכחית למכשירים הנכללים בהון רובד 1 נוסף הכפופים להוראות המעבר (בהתאם להוראות המעבר בהוראה 299)
-	1,247	1,247	82
			סכום שנוכה מהון רובד 1 נוסף בשל התקרה
-	534	534	83
			סכום התקרה הנוכחית למכשירים הנכללים בהון רובד 2 הכפופים להוראות המעבר (בהתאם להוראות המעבר בהוראה 299)
-	4,053	4,265	84
			סכום שנוכה מהון רובד 2 בשל התקרה
-	-	70	85

הערות:

- (1) בתוספת כ-0.12% (ליום 30 בספטמבר 2015 - 0.04%, ליום 31 בדצמבר 2015: 0.06%), בהתאם לדרישות הון נוספות בגין הלוואות לדיור - ראו ביאור 9 לתמצית הדוחות הכספיים.
- (2) הפניות הן לטבלה "הצגת רכיבים המרכיבים את ההון הפיקוחי מתוך המאזן הפיקוחי המאוחד", המובאת לעיל, לספרה המוצגת תחת העמודה "הפניות לרכיבי ההון הפיקוחי".
- (3) מסך היתרות המשוקללות של נכטי סיכון הופחת סך של 333 מיליון ש"ח בשל התאמות בגין תוכנית ההתייעלות.

דוח תזרים של ההון הפיקוחי (טבלה 2 ד')

להלן ריכוז של תנועות ושינויים של ההון הפיקוחי:

תשעה רבעון שלישי של שנת 2016	תשעה החודשים הראשונים של		
	שנת 2016	שנת 2015	
במיליוני שקלים חדשים			
20,417	20,406	20,994	יתרה לתחילת התקופה
7	7	-	הון עצמי רוברד 1 לפני ניכויים
465	465	-	הון מניות רגילות
191	752	559	פרמיה על מניות
(36)	75	(99)	עודפים, לרבות דיבידנד שהוצע או שהוכרז לאחר תאריך המאזן
-	1	3	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו ממתאמות של ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
(74)	(121)	36	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין גידורי תזרים מזומנים
135	(24)	(132)	התאמות מתרגום של יחידות אוטונומיות המוחזקות בחו"ל
9	16	(78)	קרנות אחרות שקיבלו את אישור המפקח
697	1,171	289	זכויות מיעוט בעלי המניות החיצוניים בהון של חברות בת שאוחדו
-	18	-	סך הון עצמי רוברד 1 לפני ניכויים
-	(8)	2	מוניטין ונכסים לא מוחשיים
-	(100)	80	מיסים נדחים שממיומש מתבסס על רווחיות עתידית של תאגיד בנקאי
1	1	2	מיסים נדחים המיוחסים להפרשי עיתוי (מעל 10% מהון עצמי רוברד 1)
-	-	(34)	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו כתוצאה משינויים בשווי ההוגן של התחייבויות שנבעו משינויים
-	-	(26)	בסיכון האשראי העצמי של הבנק
1	(89)	24	ניכויי סף - הסכום העולה על 15% (בהתאם לסעיף 13 להוראה 202)
696	1,260	265	אחרים
-	(179)	(179)	סך ניכויים מהון עצמי רוברד 1
-	(179)	(179)	סך הון עצמי רוברד 1 לאחר הניכויים
(121)	(519)	(673)	מכשירים שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי הכשירים להכללה בהון הפיקוחי לפי הוראות המעבר
64	88	(29)	בהוראה 299
(57)	(431)	(702)	סך הון רוברד 1 נוסף לאחר ניכויים
-	-	(28)	מכשירים שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי הכשירים להכללה בהון הפיקוחי לפי הוראות המעבר
-	-	(28)	בהוראה 299
(57)	(431)	(674)	הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס
(57)	(431)	(674)	סך הון עצמי רוברד 2 לפני ניכויים
-	-	(28)	ניכוי בגין השקעה בתאגידים פיננסיים בעיקר בגין הבנק הבינלאומי
(57)	(431)	(674)	סך ניכויים מהון רוברד 2
21,056	21,056	20,406	סך הון רוברד 2 לאחר ניכויים
21,056	21,056	20,406	יתרה לסוף התקופה

הלימות ההון

לפרטים בדבר הערכת הלימות ההון (טבלה 3 א'), במסמך "גילויי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2015, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (עמ' 18-19). לפרטים בדבר תהליך תכנון ההון (טבלה 3 א'1), במסמך "גילויי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2015, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (עמ' 19-20).

נכסי סיכון ודרישות ההון (טבלה 3 ב', ד', ה', ו')

31 בדצמבר		30 בספטמבר				
2015		2015		2016		
דרישות הון ⁽¹⁾	נכסי סיכון	דרישות הון ⁽¹⁾	נכסי סיכון	דרישות הון ⁽¹⁾	נכסי סיכון	
במיליוני שקלים חדשים						
נכסי סיכון ודרישות הון בגין סיכון אשראי הנובע מחשיפות של:						
	38	305	175	1,395	67	531
ריבוניות						
	227	1,804	217	1,730	234	1,852
ישויות סקטור ציבורי						
	360	2,866	462	3,684	332	2,628
תאגידים בנקאיים						
	9,567	76,169	9,459	75,433	9,966	78,970
תאגידים						
	195	1,555	185	1,476	193	1,533
בבטחון נדל"ן מסחרי						
	2,091	16,648	⁽²⁾ 2,069	⁽²⁾ 16,500	2,354	18,650
חשיפות קמעונאיות ליחידים						
	1,044	8,309	⁽²⁾ 1,042	⁽²⁾ 8,307	1,181	9,360
הלוואות לעסקים קטנים						
	1,375	10,951	⁽²⁾ 1,278	⁽²⁾ 10,190	1,670	13,236
משכנתאות לדירור						
	12	94	12	96	11	85
איגוח						
	1,031	8,206	1,089	8,686	1,124	8,906
נכסים אחרים						
סך-כל נכסי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכון אשראי	15,940	126,907	15,988	127,497	17,132	⁽³⁾135,751
נכסי סיכון ודרישות הון בגין סיכון שוק לפי הגישה הסטנדרטית	306	2,435	372	2,963	362	2,872
נכסי סיכון ודרישות הון בגין סיכון CVA	99	788	118	941	152	1,207
נכסי סיכון ודרישות הון בגין סיכון תפעולי לפי הגישה הסטנדרטית	1,549	12,330	1,555	12,401	1,519	12,033
סך-כל נכסי הסיכון ודרישות ההון	17,893	142,460	18,033	143,802	19,165	151,863

הערות:

- (1) בתוספת כ-0.12% (ליום 30 בספטמבר 2015: 0.04%, ליום 31 בדצמבר 2015: 0.06%), בהתאם לדרישות הון נוספות בגין הלוואות לדירור - ראו ביאור 9 (ב) לתמצית הדוחות הכספיים..
- (2) סווג מחדש - שינוי בסיווג הלוואות לכל מטרה אשר הועמדו במשכון דירת מגורים.
- (3) מסך היתרות המשוקללות של נכסי סיכון הופחת סך של 333 מיליון ש"ח בשל התאמות בגין תוכנית ההתייעלות.

הון לצורך חישוב יחס הון (טבלה 3 ז')

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2015	2015	2016	2015	2016
במיליוני שקלים חדשים				
13,549	13,660	14,809		הון עצמי רובד 1, לאחר ניכויים
1,247	1,247	1,068		הון רובד 1 נוסף, לאחר ניכויים
14,796	14,907	15,877		הון רובד 1
5,610	5,819	5,179		הון רובד 2 לאחר ניכויים
20,406	20,726	21,056		סך-כל ההון הכולל

יחס ההון לרכיבי סיכון (טבלה 3 ח' ו-ט')

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2015	2015	2016	2015	2016
באחוזים				
(א) במאוחד				
9.5	9.5	9.8		יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
14.3	14.4	13.9		יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
(4)9.1	(4)9.0	(4)9.1		יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים
(4)12.6	(4)12.5	(4)12.6		יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים
(ב) חברות בת משמעותיות				
1. בנק מרכזי דיסקונט בע"מ וחברות מאוחדות שלו				
10.6	10.6	10.6		יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
14.0	14.0	13.6		יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
(5)9.1	(5)9.0	(5)9.1		יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים
(5)12.6	(5)12.5	(5)12.6		יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים
2. דיסקונט בנקורפ אינק ⁽¹⁾				
12.8	12.1	12.8		יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
13.9	13.1	13.9		יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
(2)4.5	(2)4.5	(2)4.5		יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש בהתאם לאסדרה המקומית
(2)8.0	(2)8.0	(2)8.0		יחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לאסדרה המקומית
3. כרטיסי אשראי לישראל בע"מ				
13.7	14.9	14.3		יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
15.4	16.9	15.8		יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.0	9.0	9.0		יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים
(3)12.5	(3)12.5	(3)12.5		יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

הערות:

- (1) הנתונים בסעיף זה חושבו בהתאם לכללים המחייבים בארה"ב.
- (2) החל מיום 1 בינואר 2015, אי די בי ניו יורק כפופה לכללי ההון החדשים של באזל III, המבוססים על הכללים הסופיים שפורסמו על ידי ה-FRB. יחסי ההון המזעריים ליום 1 בינואר 2015, הינם כלהלן: 4.5% הון עצמי רובד 1 (CET1) לנכסי סיכון; 6% הון רובד 1 לנכסי סיכון; ו-8% הון כולל לנכסי סיכון.
- (3) נוכח פניית הפיקוח על הבנקים, נדרשת כאל לעמוד ביחס הון כולל שלא יפחת מ-15%, החל מיום 31 בדצמבר 2010.
- (4) בתוספת כ-0.12% (ליום 30 בספטמבר 2015: 0.04%. ליום 31 בדצמבר 2015: 0.06%), בהתאם לדרישות הון נוספות בגין הלוואות לדיר - ראו סעיף 1(ב) לעיל.
- (5) בתוספת כ-0.13% (ליום 30 בספטמבר 2015: 0.04%. ליום 31 בדצמבר 2015: 0.06%), בהתאם לדרישות הון נוספות בגין הלוואות לדיר - ראו סעיף 1(ב) לעיל.

מידע נוסף על הלימות ההון שאינו נכלל בדרישת הגילוי של נדבך 3

נכסי סיכון בחלוקה למגזרי פעילות פיקוחיים

פעילות חו"ל		פעילות ישראל											
סך הכל פעילות חו"ל	סך הכל פעילות חו"ל	סך	מגזר	עסקים	עסקים	עסקים	עסקים	עסקים	עסקים	עסקים	עסקים	עסקים	עסקים
סך-הכל	סך-הכל	פעילות	ניהול	גופים	גדולים	בינוניים	גדולים	בינוניים	גדולים	בינוניים	גדולים	בינוניים	גדולים
במיליוני שקלים חדשים													
לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016													
146,805	23,827	7	21,331	2,489	122,978	15,111	596	25,748	16,366	31,894	408	32,855	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾
151,863	24,137	5	21,652	2,480	127,726	14,558	630	26,912	16,366	32,843	365	36,052	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽¹⁾
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015													
142,113	25,526	5	20,230	5,291	116,587	14,159	342	25,303	13,812	29,041	381	33,549	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾
142,460	24,145	17	21,479	2,649	118,315	12,906	511	25,086	14,116	30,312	472	34,912	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽¹⁾⁽²⁾

הערות:
 (1) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
 (2) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

ריכוז של תנועות ושינויים בנכסים משוקללים בסיכון

שנת 2015	תשעה החודשים הראשונים של שנת 2016 במיליוני שקלים חדשים	רבעון שלישי של שנת 2016	יתרה לתחילת התקופה שינוי בחשיפות
126,716	127,695	132,811	ניצולים (אשראי מאזני) אג"ח נגזרים מסגרות ערביות נכסים אחרים
2,742	8,903	4,262	השפעת CCF
98	(361)	(149)	השינוי בחשיפות לאחר השפעת CCF שינויים במפחיתי סיכון ערביות (שיחלוף) מפחיתי סיכון פיננסיים
(502)	435	(297)	סה"כ שינוי בחשיפות
3,463	397	350	השפעת CCF
1,053	1,957	1,594	השינוי במפחיתי סיכון לאחר השפעת CCF שינוי ב-CVA
(1,009)	821	91	סה"כ שינוי בנכסי סיכון אשראי
5,846	12,152	5,851	יתרה לסוף התקופה
(3,325)	(1,230)	(959)	
2,521	10,922	4,892	
3,827	3,465	1,798	
(482)	154	(231)	
3,346	3,619	1,567	
(2,216)	(1,541)	(949)	
1,130	2,078	618	
(412)	419	(127)	
979	9,263	4,147	
127,695	136,958	136,958	

יחס המינוף

השוואה בין נכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף (טבלה א3)

31			
בדצמבר	30 בספטמבר		
2015	2015	2016	
במיליוני שקלים חדשים			
205,260	206,914	213,451	סך הנכסים בהתאם לדוחות הכספיים המאוחדים
-	-	-	ההתאמות בגין השקעות בישויות בתחום הבנקאות, הפיננסים, הביטוח או המסחר שאוחדו לצרכים חשבונאיים, אך אינם בתחולת האיחוד לצרכים פיקוחיים
-	-	-	ההתאמות בגין נכסי נאמנות שהוכרו במאזן בהתאם להוראות הדיווח לציבור, אך לא נכללו במדידת החשיפה של יחס המינוף
(1,231)	(1,395)	(657)	התאמות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
661	545	1,302	התאמות בגין עסקאות מימון ניירות ערך
20,114	19,659	21,843	התאמות בגין פריטים חוץ מאזניים (המרה של החשיבות החוץ מאזניות לסכומים שווי ערך אשראי)
1,146	1,120	1,162	התאמות אחרות
225,950	226,843	237,101 ⁽¹⁾	חשיפה לצורך יחס המינוף

הערה:

(1) נוכח ההקלה שנתן הפיקוח על הבנקים בגין תוכנית התייעלות 2016, יתרת החשיפה אינה כוללת את המסים הנדחים בגין תוכנית התייעלות.

גילוי על יחס המינוף (טבלה 3ב)

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2015	2015	2016		
במיליוני שקלים חדשים				
חשיפות מאזניות				
201,862	203,317	207,636		נכסים במאזן (למעט נגזרים ועסקאות מימון ניירות ערך, אך לרבות בטחונות והפרשה קבוצתית)
(251)	(244)	(160)		סכומים בגין נכסים שנוכו בקביעת הון רובד 1
201,611	203,073	207,476		סך חשיפות מאזניות (למעט בגין נגזרים ועסקאות מימון ניירות ערך)
חשיפות בגין נגזרים				
999	1,504	1,301		עלות השחלוף הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים
1,169	1,165	1,305		סכומי תוספות בגין חשיפה פוטנציאלית עתידית הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים
-	-	-		גילום ביטחונות שניתנו בגין נגזרים, שנוכו מהנכסים המאזניים בהתאם להוראות הדיווח לציבור
(163)	(279)	-		ניכויים של נכסי חייבים בגין בטחון משתנה במזומן שניתן בעסקאות בנגזרים
-	-	-		רגל צד נגדי מרכזי פטורה של חשיפות מסחריות שסולקו על ידי הלקוח
-	-	-		סכום נקוב אפקטיבי מתואם של נגזרי אשראי שנכתבו
-	-	-		קייזומים נקובים אפקטיביים מתואמים וניכויי תוספות בגין נגזרי אשראי שנכתבו
2,005	2,390	2,606		סך חשיפות בגין נגזרים
חשיפות בגין עסקאות מימון ניירות ערך				
1,559	1,176	3,874		נכסים ברוטו בגין עסקאות מימון ניירות ערך (ללא קייזומים), לאחר התאמות בגין עסקאות שמטופלות כמכירה חשבונאית
-	-	-		סכומים שקוזזו של מזומנים לשלם ושל מזומנים לקבל מנכסים ברוטו בגין עסקאות מימון ניירות ערך
661	545	1,302		חשיפת סיכון אשראי של צד נגדי בגין נכסי מימון ניירות ערך
-	-	-		חשיפות בגין עסקאות כסוכן
2,220	1,721	5,176		סך חשיפות בגין עסקאות מימון ניירות ערך
חשיפות חוץ מאזניות אחרות				
70,294	68,443	73,827		חשיפה חוץ מאזנית בערך נקוב ברוטו
(50,180)	(48,784)	(51,984)		התאמות בגין המרה לסכומים שווי ערך אשראי
20,114	19,659	21,843		פריטים חוץ מאזניים
הון וסך החשיפות				
14,796	14,907	⁽¹⁾ 15,877		הון רובד 1
225,950	226,843	⁽¹⁾ 237,101		סך החשיפות
יחס מינוף				
6.5	6.6	6.7		יחס המינוף בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 218

הערה:

(1) הון רובד 1 וסך החשיפות מוצגים לאחר ההקלה שנתן הפיקוח בגין תוכנית התייעלות 2016.

החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם

לפרטים בדבר פרופיל הסיכון של קבוצת דיסקונט ולפרטים בדבר טבלת גרמי סיכון, ראו בדוח שנתי 2015, בפרק ג' לדוח הדירקטוריון וההנהלה - "סקירת הסיכונים" (עמ' 72-73 ועמ' 105-108).

לגילוי איכותי כללי נוסף אודות ניהול הסיכונים (ובכלל זה עקרונות ניהול הסיכונים - עמ' 25-26, ממשל תאגידי לניהול סיכונים - עמ' 26-29, כלים לניהול סיכונים - עמ' 30, תרבות הסיכונים והטמעת שימושיות תהליכי ניהול הסיכונים - עמ' 30-32), ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2015, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ.

הבנק רואה בסיכונים סייבר ואבטחת מידע ובסיכונים חוצי גבולות, סיכונים מובילים ומתפתחים המהותיים ביותר. לפרטים נוספים, ראו בדוח שנתי 2015 (עמ' 19).

טיטות והוראות שפורסמו במהלך הרבעון השלישי של שנת 2016

חוק איסור הלבנת הלבנת הון (תיקון מס' 14), לעניין הרחבת רשימת עבירות המקור והוספת עבירות מס מכוח חוקים שונים (מע"מ, מיסוי מקרקעין ופקודת מס הכנסה). לפרטים נוספים, ראו "חקיקה ופיקוח" בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא בנקאות בתקשורת. ההוראה מהווה שינוי מהותי בגישת הפיקוח ומטרתה הסרת חסמים קיימים להמשך התפתחות הבנקאות הדיגיטאלית ומתן גמישות ליישום טכנולוגיות חדשות. בהוראה מודגש הצורך בביסוס ניהול סיכונים בנושא. תחילת ההוראה תהיה ביום 1 בינואר 2017. לפרטים נוספים, ראו "חקיקה ופיקוח" בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים". ראו "פעילות בניה ונדל"ך" בסעיף "מגזר עסקים גדולים (פעילות בישראל) - פרטים נוספים" בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

סיכון אשראי

סיכון אשראי הינו סיכון לפגיעה מהותית בשווי הקבוצה וביכולתה להשיג את יעדיה כתוצאה מהרעה ביכולת של לווה או צד נגדי לעמוד בהתחייבויותיו כלפי הבנק, בחלקן או במלואן.

לפרטים כלליים נוספים ולגילוי איכותי נוסף אודות ניהול סיכונים האשראי, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2015, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (עמ' 33-38).

הפחתת סיכון אשראי

לפרטים בדבר גילוי איכותי בהתייחס להפחתת סיכון אשראי, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2015, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (עמ' 38-39).

הפחתת סיכון אשראי (טבלה 7)

חשיפת אשראי נטו	סך הכל סכומים שנוספו ⁽⁵⁾	סך הכל סכומים שנוגרו ⁽⁵⁾	חשיפת		
			אשראי המכוסה על ידי ביטחון פיננסי כשיך ⁽³⁾⁽⁴⁾	אשראי ברוטו לאחר הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾	חשיפת אשראי ברוטו לפני הפרשה להפסדי אשראי ⁽¹⁾⁽²⁾
במיליוני שקלים חדשים					
30 בספטמבר 2016					
47,630	141	(170)	(10)	47,669	47,670
7,774	434	(124)	(1)	7,465	7,467
13,716	8,132	(183)	(59)	5,826	5,827
106,447	9,082	(9,846)	(7,393)	114,604	114,608
1,531	-	-	(208)	1,739	1,745
42,099	-	(7,452)	(1,613)	51,164	51,442
15,996	-	(14)	(2,774)	18,784	18,972
26,877	-	-	-	26,877	27,117
406	-	-	-	406	406
9,479	-	-	-	9,479	9,479
271,955	17,789	(17,789)	(12,058)	284,013	284,733
30 בספטמבר 2015					
52,026	⁽⁷⁾ 150	-	-	51,876	51,877
7,623	⁽⁷⁾ 232	(120)	-	7,511	7,514
16,666	7,827	(232)	(264)	9,335	9,338
99,221	4,631	(5,278)	(5,245)	105,113	105,149
1,472	-	-	(302)	1,774	1,780
37,736	-	(7,204)	(1,572)	⁽⁶⁾ 46,512	⁽⁶⁾ 46,803
14,294	-	(6)	(2,768)	⁽⁶⁾ 17,068	⁽⁶⁾ 17,248
22,182	-	-	-	⁽⁶⁾ 22,182	⁽⁶⁾ 22,401
451	-	-	-	451	451
9,718	-	-	-	9,718	9,718
261,389	12,840	(12,840)	(10,151)	271,540	272,279
31 בדצמבר 2015					
51,402	⁽⁷⁾ 140	-	-	51,262	51,262
8,092	⁽⁷⁾ 372	(121)	-	7,841	7,844
14,248	7,879	(282)	(147)	6,798	6,800
101,025	4,975	(5,707)	(6,060)	107,817	107,904
1,551	-	-	(258)	1,809	1,816
38,271	-	(7,249)	(1,733)	47,253	47,546
14,319	-	(7)	(2,766)	17,092	17,276
23,301	-	-	-	23,301	23,517
445	-	-	-	445	445
8,894	-	-	-	8,894	8,894
261,548	13,366	(13,366)	(10,964)	272,512	273,304

הערות:

- (1) סיכון אשראי חוץ מאזני היונו לפני המרה לשווה ערך אשראי (לפני הכפלה במקדמי CCF).
- (2) סיכון האשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי שווה ערך אשראי (לאחר השפעת netting ולאחר הכפלה במקדמי התוספת ((Add-on)).
- (3) לאחר, כאשר רלוונטי, קיזוז מאזני או חוץ מאזני, ולאחר הכפלה במקדמי בטחון (haircuts), כולל התאמות חיוביות שנוספו לחשיפה.
- (4) לרבות זהב.
- (5) סכום החשיפה המכוסה על ידי ערבויות, מוצג במסגרת חובות הצד הנגדי שנתן את הערבות.
- (6) סווג מחדש - שינוי בסיווג הלוואות לכל מטרה אשר הועמדו במשכון דירת מגורים.
- (7) סווג מחדש - מיון חשיפות אשראי מגובות בביטוח מ-“ריבוניות” ל-“סקטור ציבורי”.

גילויים נוספים

גילוי כמותי לסיכון האשראי (טבלה 4 ב')

התפלגות חשיפות סיכון אשראי לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי

חשיפת סיכון אשראי ברוטו

	30 בספטמבר 2015		30 בספטמבר 2016	
	ממוצע לתקופה ⁽¹⁾	ממוצע לתקופה ⁽¹⁾	ממוצע לתקופה ⁽¹⁾	ממוצע לתקופה ⁽¹⁾
במיליוני שקלים חדשים				
אשראי	156,293	157,265	155,350	160,626
איגרות חוב	35,278	34,740	36,247	33,993
אחרים ⁽²⁾	9,140	8,894	9,718	9,084
ערבויות והתחייבויות אחרות על חשבון לקוחות ⁽³⁾	67,092	70,237	68,295	72,011
עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים ⁽⁴⁾	2,594	2,168	2,669	2,623
סך-הכל	270,397	273,304	272,279	278,337

הערות:

- (1) הממוצע מחושב על בסיס רבעוני.
- (2) בעיקר: מזומנים, מניות, רכוש קבוע.
- (3) סיכון אשראי חוץ מאזני הינו לפני המרה לשווה ערך אשראי (לפני הכפלה במקדמי CCF).
- (4) סיכון האשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי שווה ערך אשראי (לאחר השפעת netting והכפלה במקדם התוספת (Add-on)).

התפלגות חשיפות לפי איזורים גאוגרפיים עיקריים וחובות בעייתיים לפי איזורים גאוגרפיים עיקריים

חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾				סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾						
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾				מזה:						
ההוצאה מחיקות יתרת התקופתית חשבונאיות הפרשה בגין הפסדי נטו להפסדי אשראי	מחיקות יתרת	ההוצאה מחיקות יתרת התקופתית חשבונאיות הפרשה בגין הפסדי נטו להפסדי אשראי	אשראי לתקופה	סך-הכל	חובות ⁽²⁾ ⁽⁷⁾	בעייתיים ⁽⁵⁾ פגום	סך-הכל	אשראי ⁽⁶⁾	בעייתיים ⁽⁵⁾	
במיליוני שקלים חדשים										
30 בספטמבר 2016										
פעילות לווים בישראל										
1,428	(38)	34	2,151	3,522	66,476	95,851	3,565	92,359	98,168	סך-הכל מסחרי
2,026	74	175	2,205	4,224	117,118	173,381	4,266	133,253	175,708	סך-הכל ציבור
2,026	74	174	2,205	4,224	118,559	176,269	4,266	159,261	201,831	סך-הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל										
320	61	72	431	760	22,802	31,731	774	42,328	43,431	סך-הכל מסחרי
334	61	72	431	764	24,372	33,889	778	44,482	45,594	סך-הכל ציבור
335	61	71	431	764	28,872	38,627	869	52,807	54,025	סך-הכל פעילות בחו"ל
2,361	135	245	2,636	4,988	147,431	214,896	5,135	212,068	255,856	סך-הכל

הערות לטבלה ראו בעמ' הבא.

התפלגות חשיפות לפי איזורים גאוגרפיים עיקריים וחובות בעייתיים לפי איזורים גאוגרפיים עיקריים (המשך)

חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾				סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾						
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾										
ההוצאה מחיקות יתרת התקופתית חשבונאיות הפרשה בגין הפסדי נטו לתקופה אשראי	מזה:	סך-הכל	מזה:	סך-הכל	מזה:	סך-הכל	פגום	בעייתית ⁽⁵⁾	בעייתית ⁽⁶⁾	פגום
במיליוני שקלים חדשים										
2015 בספטמבר 30										
פעילות לווים בישראל										
1,312	(13)	59	2,574	3,746	59,080	86,900	3,764	84,368	89,441	סך-הכל מסחרי
1,871	128	103	2,643	4,470	102,381	154,580	4,488	150,881	157,144	סך-הכל ציבור
1,872	128	103	2,643	4,470	103,477	157,180	4,488	176,542	183,010	סך-הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל										
307	(10)	(10)	415	747	21,640	30,397	796	39,942	41,548	סך-הכל מסחרי
325	(12)	(12)	420	756	23,220	32,755	805	42,238	43,911	סך-הכל ציבור
327	(12)	(14)	420	756	27,472	37,154	1,150	52,228	53,908	סך-הכל פעילות בחו"ל
2,199	116	89	3,063	5,226	130,949	194,334	5,638	228,770	236,918	סך-הכל
2015 בדצמבר 31										
פעילות לווים בישראל										
1,354	12	129	2,416	3,492	61,394	89,085	3,518	85,567	90,859	סך-הכל מסחרי
1,922	179	208	2,480	4,205	105,662	158,574	4,231	153,785	160,367	סך-הכל ציבור
1,923	179	208	2,480	4,205	106,569	161,130	4,231	178,543	185,127	סך-הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל										
321	(26)	(14)	539	838	22,074	31,947	884	42,513	43,950	סך-הכל מסחרי
336	(28)	(19)	539	844	23,606	34,229	890	44,785	46,235	סך-הכל ציבור
338	(28)	(21)	539	844	28,969	39,712	1,019	55,936	57,386	סך-הכל פעילות בחו"ל
2,261	151	187	3,019	5,049	135,538	200,842	5,250	234,479	242,513	סך-הכל

הערות:

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים, סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה וערבויות והתחייבויות על חשבון לקוחות בסך של 147,431, 36,543, 177, 3,243 ו-68,462 מיליון ש"ח, בהתאמה. (ליום 30.9.2015 סך של 130,949, 37,928, 173, 3,761 ו-64,107 מיליון ש"ח, בהתאמה. ליום 31.12.2015 סך של 135,538, 37,632, 279, 3,208 ו-65,856 מיליון ש"ח, בהתאמה).
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (5) סיכון אשראי מאזני וחוף מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (6) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (7) יתרת החובות המסחריים כוללת הלוואות לדיור בסך של 253 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטחונות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה, שהפרוייקטים שהן בונות מצויים בהליכי בניה. (ליום 30.9.2015 סך של 212 מיליון ש"ח, ליום 31.12.2015 סך של 236 מיליון ש"ח).

התפלגות החשיפה לפי צד נגדי, ממויין לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי (טבלה 4 ח')

אשראי	איגרות חוב	אחרים ⁽¹⁾	ערבויות והתחייבויות אחרות על חשבון לקוחות ⁽²⁾	עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾	סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים					
30 בספטמבר 2016					
ריבנויות	20,473	-	1,295	28	47,670
ישויות סקטור ציבורי	2,409	-	848	240	7,467
תאגידים בנקאיים	3,382	-	349	894	5,827
תאגידים	72,686	-	38,487	1,412	114,608
בבטחון נדל"ן מסחרי	1,745	-	-	-	1,745
חשיפות קמעונאיות ליחידים	26,037	22	25,357	26	51,442
הלוואות לעסקים קטנים	13,883	-	5,085	4	18,972
משכנתאות לדירור	25,104	-	2,011	2	27,117
איגוח	-	406	-	-	406
נכסים אחרים	-	-	-	-	9,479
סך-הכל	165,719	33,497	73,432	2,606	284,733
30 בספטמבר 2015					
ריבנויות	23,427	-	1,203	20	51,877
ישויות סקטור ציבורי	2,088	-	535	99	7,514
תאגידים בנקאיים	5,108	-	344	1,176	9,338
תאגידים	66,226	-	36,552	1,304	105,149
בבטחון נדל"ן מסחרי	1,780	-	-	-	1,780
חשיפות קמעונאיות ליחידים	23,114 ⁽⁴⁾	-	23,624	65	46,803
הלוואות לעסקים קטנים	12,530 ⁽⁴⁾	-	4,715	3	17,248
משכנתאות לדירור	21,077 ⁽⁴⁾	-	1,322	2	22,401
איגוח	-	451	-	-	451
נכסים אחרים	-	-	-	-	9,718
סך-הכל	155,350	36,247	68,295	2,669	272,279
31 בדצמבר 2015					
ריבנויות	24,052	-	1,260	8	51,262
ישויות סקטור ציבורי	2,305	-	804	110	7,844
תאגידים בנקאיים	3,137	-	420	1,057	6,800
תאגידים	68,023	-	37,377	962	107,904
בבטחון נדל"ן מסחרי	1,816	-	-	-	1,816
חשיפות קמעונאיות ליחידים	23,540	-	23,980	26	47,546
הלוואות לעסקים קטנים	12,546	-	4,727	3	17,276
משכנתאות לדירור	21,846	-	1,669	2	23,517
איגוח	-	445	-	-	445
נכסים אחרים	-	-	-	-	8,894
סך-הכל	157,265	34,740	70,237	2,168	273,304

הערות:

- (1) בעיקר: מזומנים, מניות, רכוש קבוע.
- (2) סיכון אשראי חוץ מאזני הינו לפני המרה לשווה ערך אשראי (לפני הכפלה במקדמי CCF).
- (3) סיכון האשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי שווה ערך אשראי (לאחר השפעת netting ולאחר הכפלה במקדם התוספת (Add-on)).
- (4) סוג מחדש - שינוי בסיווג הלוואות לכל מטרה אשר הועמדו במשכון דירת מגורים.

פיצול התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפרעון⁽¹⁾ (טבלה 4 ה')
במיליוני שקלים חדשים

סך הכל תזרימי מזומנים	ללא תקופת פרעון ⁽²⁾		מעל שנה ועד חמש שנים		עד שנה	
	ללא תקופת פרעון ⁽²⁾	מעל חמש שנים	מעל חמש שנים	מעל שנה ועד חמש שנים		
30 בספטמבר 2016						
180,807	2,714	35,026	52,899	90,168	אשראי	
42,100	-	20,089	15,381	6,630	איגרות חוב	
9,508	4,740	651	504	3,613	אחרים ⁽³⁾	
73,384	1,221	5,704	16,750	49,709	ערבויות והתחייבויות אחרות על חשבון לקוחות ⁽⁴⁾	
4,265	116	456	1,682	2,011	עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים ⁽⁵⁾	
310,064	8,791	61,926	87,216	152,131	סך-הכל	
30 בספטמבר 2015						
166,935	2,131	28,790	46,628	89,386	אשראי	
46,531	-	20,634	16,515	9,382	איגרות חוב	
9,785	4,557	699	530	3,999	אחרים ⁽³⁾	
68,212	920	4,888	14,896	47,508	ערבויות והתחייבויות אחרות על חשבון לקוחות ⁽⁴⁾	
4,505	216	436	1,923	1,930	עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים ⁽⁵⁾	
295,968	7,824	55,447	80,492	152,205	סך-הכל	
31 בדצמבר 2015						
169,246	1,963	29,562	48,417	89,304	אשראי	
44,124	-	19,855	16,682	7,587	איגרות חוב	
8,926	4,439	640	603	3,244	אחרים ⁽³⁾	
70,100	983	5,149	15,426	48,542	ערבויות והתחייבויות אחרות על חשבון לקוחות ⁽⁴⁾	
3,786	219	462	1,714	1,391	עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים ⁽⁵⁾	
296,182	7,604	55,668	82,842	150,068	סך-הכל	

הערות:

- (1) בביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין החשיפות, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפרעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי הפרשות להפסדי אשראי, אשר פריסתן לתקופות מתבצעת על פי אומדן המתבסס על תקופות האשראי בגינו הן בוצעו.
- (2) כולל נכסים שזמן פרעונם עבר בסך 450 מיליון ש"ח (30.09.2015: 609 מיליון ש"ח, 31.12.2015: 551 מיליון ש"ח)
- (3) בעיקר: מזומנים, מניות, רכוש קבוע.
- (4) סיכון אשראי חוץ מאזני הינו לפני המרה לשווה ערך אשראי (לפני הכפלה במקדמי CCF).
- (5) מוצג כפי שחושב לצורך מגבלות של חבות של לווה.

התפלגות החשיפות לפי ענפים עיקריים

ענף	31 בדצמבר 2015			30 בספטמבר 2016		
	שיעור סיכון	מזה: סיכון	סיכון	שיעור סיכון	מזה: סיכון	סיכון
	סיכון	אשראי	אשראי	סיכון	אשראי	אשראי
	%	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	%	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
תעשייה	1.8	368	20,551	3.1	604	19,286
בינוי ונדל"ן - בינוי	2.5	408	16,480	2.3	478	21,211
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן	4.5	958	21,142	2.5	493	19,660
מסחר	3.8	938	24,549	4.6	1,214	26,618
שירותים פיננסיים	1.1	219	19,781	0.8	177	21,124
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	1.5	360	23,492	1.2	316	27,238
אנשים פרטיים - אחר	0.7	359	48,301	0.7	389	52,465
ענפים אחרים	4.7	1,511	32,306	4.1	1,373	33,700
סך-הכל ציבור	2.5	5,121	206,602	2.3	5,044	221,302
בנקים	1.0	102	10,735	1.0	91	9,067
ממשלות	0.1	27	25,176	-	-	25,487
סך-הכל	2.2	5,250	242,513	2.0	5,135	255,856

תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי (טבלה 4 ח')

אשראי לציבור					
מסחרי	לדיור	אנשים פרטיים - הלוואות	אנשים פרטיים - אחר	במיליוני שקלים חדשים	
				סך-הכל	בנקים וממשלות
לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2015 (מבוקר)	1,675	176	407	2,258	3
הוצאות (ביטול הוצאות) בגין הפסדי אשראי	106	6	135	247	(2)
מחיקות חשבונאיות	(247)	(17)	(232)	(496)	-
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	224	-	137	361	-
מחיקות חשבונאיות נטו	(23)	(17)	(95)	(135)	-
התאמות מתרגום דוחות כספיים	(10)	-	-	(10)	-
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2016	1,748	165	447	2,360	1
מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	153	-	32	185	-
לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)	1,545	263	411	2,219	5
הוצאות (ביטול הוצאות) בגין הפסדי אשראי	49	4	38	91	(2)
מחיקות חשבונאיות	(289)	(92)	(194)	(575)	-
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	312	-	147	459	-
מחיקות חשבונאיות נטו	23	(92)	(47)	(116)	-
התאמות מתרגום דוחות כספיים	2	-	-	2	-
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2015	1,619	175	402	2,196	3
מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	152	1	34	187	-

סכומי חשיפה לפי משקלי סיכון⁽¹⁾⁽²⁾ (טבלה 5)

סכום החשיפה לאחר הפרשה להפסדי אשראי ולפני הפחתת סיכון אשראי

סך-הכל	250%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	
במיליוני שקלים חדשים									
30 בספטמבר 2016									
47,669	-	-	261	-	9	-	2,221	45,178	ריבנויות
7,465	-	-	18	-	2,029	-	5,418	-	סקטור ציבורי
5,826	-	-	150	-	786	-	4,890	-	תאגידים בנקאיים
114,604	-	1,378	110,404	-	599	-	2,223	-	תאגידים
1,739	-	4	1,735	-	-	-	-	-	נדל"ן מסחרי
51,164	-	147	155	50,862	-	-	-	-	קמעונאי יחידים
18,784	-	174	56	18,554	-	-	-	-	הלוואות לעסקים קטנים
26,877	-	56	569	8,930	5,621	11,701	-	-	משכנתאות
406	-	-	-	-	12	-	394	-	איגוח
9,479	1,624	1,079	3,534	-	-	-	127	3,115	אחרים
284,013	1,624	2,838	116,882	78,346	9,056	11,701	15,273	48,293	סך-הכל
30 בספטמבר 2015									
51,876	-	-	1	-	2,156	-	1,582	48,137	ריבנויות
7,511	-	4	7	-	1,552	-	5,948	-	סקטור ציבורי
9,335	-	-	529	-	1,571	-	7,235	-	תאגידים בנקאיים
105,113	-	1,694	102,171	-	349	-	899	-	תאגידים
1,774	-	9	1,765	-	-	-	-	-	נדל"ן מסחרי
46,512	-	⁽³⁾ 157	⁽³⁾ 138	⁽³⁾ 46,217	-	-	-	-	קמעונאי יחידים
17,068	-	⁽³⁾ 198	81	⁽³⁾ 16,789	-	-	-	-	הלוואות לעסקים קטנים
22,182	-	⁽³⁾ 66	⁽³⁾ 521	⁽³⁾ 6,017	2,909	12,669	-	-	משכנתאות
451	-	-	-	-	18	-	433	-	איגוח
9,718	1,398	890	4,008	-	-	-	124	3,298	אחרים
271,540	1,398	3,018	109,221	69,023	8,555	12,669	16,221	51,435	סך-הכל
31 בדצמבר 2015									
51,262	-	-	1	-	14	-	1,490	49,757	ריבנויות
7,841	-	-	8	-	1,894	-	5,939	-	סקטור ציבורי
6,798	-	-	166	-	1,217	-	5,415	-	תאגידים בנקאיים
107,817	-	1,597	104,194	-	509	-	1,517	-	תאגידים
1,809	-	7	1,802	-	-	-	-	-	נדל"ן מסחרי
47,253	-	151	105	46,997	-	-	-	-	קמעונאי יחידים
17,092	-	162	73	16,857	-	-	-	-	הלוואות לעסקים קטנים
23,301	-	69	450	6,771	3,771	12,240	-	-	משכנתאות
445	-	-	-	-	18	-	427	-	איגוח
8,894	1,386	856	3,585	-	-	-	83	2,984	אחרים
272,512	1,386	2,842	110,384	70,625	7,423	12,240	14,871	52,741	סך-הכל

הערות לטבלה ראו בעמוד הבא.

סכום החשיפה לאחר הפרשה להפסדי אשראי ולאחר הפחתת סיכון אשראי

סך-הכל	250%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	
במיליוני שקלים חדשים									
30 בספטמבר 2016									
ריבנויות	-	-	88	-	9	-	2,214	45,319	
סקטור ציבורי	-	-	18	-	1,905	-	5,417	434	
תאגידים בנקאיים	-	-	136	-	6,959	-	6,621	-	
תאגידים	-	1,371	93,171	-	750	-	11,155	-	
נדל"ן מסחרי	-	4	1,527	-	-	-	-	-	
קמעונאי יחידים	-	141	129	41,829	-	-	-	-	
הלוואות לעסקים קטנים	-	160	46	15,790	-	-	-	-	
משכנתאות	-	56	569	8,930	5,621	11,701	-	-	
איגוח	-	-	-	-	12	-	394	-	
אחרים	1,624	1,079	3,534	-	-	-	127	3,115	
סך-הכל	1,624	2,811	99,218	66,549	15,256	11,701	25,928	48,868	
30 בספטמבר 2015									
ריבנויות	-	-	1	-	2,156	-	1,582	(4)48,287	
סקטור ציבורי	-	4	7	-	1,432	-	5,948	(4)232	
תאגידים בנקאיים	-	-	518	-	7,533	-	8,615	-	
תאגידים	-	1,494	91,848	-	349	-	5,530	-	
נדל"ן מסחרי	-	9	1,463	-	-	-	-	-	
קמעונאי יחידים	-	(3)151	(3)109	(3)37,476	-	-	-	-	
הלוואות לעסקים קטנים	-	(3)180	70	(3)14,044	-	-	-	-	
משכנתאות	-	(3)66	(3)521	(3)6,017	2,909	12,669	-	-	
איגוח	-	-	-	-	18	-	433	-	
אחרים	1,398	890	4,008	-	-	-	124	3,298	
סך-הכל	1,398	2,794	98,545	57,537	14,397	12,669	22,232	51,817	
31 בדצמבר 2015									
ריבנויות	-	-	1	-	14	-	1,490	(4)49,897	
סקטור ציבורי	-	-	8	-	1,773	-	5,939	(4)372	
תאגידים בנקאיים	-	-	154	-	7,291	-	6,803	-	
תאגידים	-	1,583	92,441	-	509	-	6,492	-	
נדל"ן מסחרי	-	7	1,544	-	-	-	-	-	
קמעונאי יחידים	-	137	76	38,058	-	-	-	-	
הלוואות לעסקים קטנים	-	145	60	14,114	-	-	-	-	
משכנתאות	-	69	450	6,771	3,771	12,240	-	-	
איגוח	-	-	-	-	18	-	427	-	
אחרים	1,386	856	3,585	-	-	-	83	2,984	
סך-הכל	1,386	2,797	98,319	58,943	13,376	12,240	21,234	53,253	

הערות:

- (1) סיכון אשראי חוץ מאזני הינו לפני המרה לשווה ערך אשראי (לפני הכפלה במקדמי CCF).
- (2) סיכון האשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי שווה ערך אשראי (לאחר השפעת netting ולאחר הכפלה במקדם התוספת (Add-on)).
- (3) סוג מחדש - שינוי בסיווג הלוואות לכל מטרה אשר הועמדו במשכון דירת מגורים.
- (4) סוג מחדש - מיון חשיפות אשראי מגובות בביטוח מ-ריבנויות ל-סקטור ציבורי.

גילוי כללי לגבי חשיפות הקשורות לסיכון אשראי של צד נגדי

סיכון אשראי של צד נגדי הינו הסיכון שהצד הנגדי לעסקה יכנס לכשל לפני הסילוק הסופי של תזרימי המזומנים בגין העסקה. לפרטים נוספים, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2015, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (עמ' 47-48).

גילוי לגבי נגזרים (טבלה 8)

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2015	2015	2016		
במיליוני שקלים חדשים				
				שווי הוגן ברוטו חיובי של חוזים ⁽¹⁾
				חוזי ריבית:
				שקל-מדד
168	113	177		אחר
1,809	2,117	1,893		חוזי מטבע חוץ
1,000	1,306	1,038		חוזים בגין מניות
259	248	157		חוזי סחורות ואחרים
-	1	-		סך-הכל שווי ההגון ברוטו חיובי של חוזים
3,236	3,785	3,265		חשיפת אשראי חוץ מאזנית פוטנציאלית ⁽²⁾
2,002	2,069	2,251		הטבות קיזוז
(3,070)	(3,185)	(2,910)		חשיפת אשראי נוכחית לאחר קיזוז ⁽²⁾
2,168	2,669	2,606		ביטחון שמוחזק
(264)	(392)	(264)		חשיפת אשראי נטו בגין נגזרים
1,904	2,277	2,342		

הערות:

- (1) לרבות נגזרים משובצים בסך של 23 מיליון ש"ח (30.09.2015: 23 מיליון ש"ח 31.12.2015: 28 מיליון ש"ח).
- (2) חשיפת אשראי חוץ מאזנית פוטנציאלית בגין מכשירים נגזרים מחושבת על בסיס סכום הקרן הרעיונית של תיק הצד הנגדי כולו מוכפל במקדם התוספת (on-Add).

הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים

פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים כרוכה בגורמי סיכון מיוחדים ובהם סיכונים אשראי. ייחודיותו של סיכון האשראי בעסקאות אלה נובעת מכך שהסכום הנקוב של העסקה אינו משקף בהכרח את סיכון האשראי הכרוך בה. לפרטים נוספים ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2015, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (עמ' 49).

בביאור 11 לתמצית הדוחות הכספיים מובאים פרטים בדבר הפעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון. בחלק ב' של הביאור האמור, מובאים פרטים בדבר סיכון אשראי בגין נגזרים לפי צד נגדי לחוזה, על בסיס מאוחד. בנספח מס' 5 מובאים פירוטים נוספים לנתונים המובאים בחלק ב' האמור של הביאור.

חשיפות איגוח

אי די בי ניו יורק משקיע במספר סוגים של ניירות ערך מאוגחים, ניירות ערך מגובי משכנתאות למסחר (CMBS), ניירות ערך מסוג Trust Preferred CDO וניירות ערך המגובים במשכנתאות למגורים (RMBS).

לפרטים נוספים, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2015, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (עמ' 49-50).

חשיפות איגוח (טבלה 9)

חשיפות האיגוח הכלולות בטבלה להלן אינן כוללות ניירות ערך מגובים במשכנתאות של הסוכנויות (FHLMC, FNMA, GNMA) וזאת בשל העובדה שכל השכבות של ניירות הערך האמורים משקפות סיכון אשראי זהה.

חשיפות איגוח

סך חשיפה ליום					
31 בדצמבר		30 בספטמבר			
2015	2015	2015	2016		
במיליוני שקלים חדשים					
ניירות ערך מגובי משכנתאות:					
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO, REMIC ו-STRIPPED)					
56	59	31			
56	59	31			
MBS					
סך-כל ניירות הערך מגובי משכנתאות					
ניירות ערך מגובי נכסים:					
אגרות חוב מובטחות מסוג CLO					
389	392	375			
389	392	375			
סך-כל ניירות הערך מגובי נכסים					
445	451	406			
סך-כל ניירות הערך מגובי משכנתאות ונכסים					
31 בדצמבר		30 בספטמבר			
2015	2015	2015	2016		
במיליוני שקלים חדשים					
משיקל סיכון:					
11	427	11	433	10	394
					20%
1	18	1	18	1	12
					50%
12	445	12	451	11	406
סך-הכל					

גילוי נוסף על סיכון אשראי בגין חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים

התאגידים הבנקאיים נדרשים לכלול בדיווח מידע על סיכון האשראי הנוכחי למועד הדיווח, בהתייחס לכל קבוצת לווים אשר חבותם נטו על בסיס מאוחד, לאחר הפחתת הניכויים המותרים לפי סעיף 5 להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 313, עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי. הבנק מקיים תהליך מעקב רציף אחר קבוצות הלווים הגדולות, מבצע סקירות תקופתיות להערכת הסיכון המיוחס לכל קבוצה, ולגבי חלק מהקבוצות אף מבצע בחינה של תרחישי קיצון והשפעתם על יכולת החזר. הבנק עומד בכל המגבלות הרגולטוריות המתייחסות להיבטי ריכוזיות לווים וקבוצות לווים.

פרטים נוספים אודות סיכון האשראי - ובכלל זה: איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי, סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק; חשיפה למדינות זרות; חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים; סיכונים אשראי בהלוואות לדיוור; סיכונים אשראי בגין מימון ממומן - מובאים בפרק ג' של דוח הדירקטוריון וההנהלה שעניינו "סקירת הסיכונים" ובביאור 14 לתמצית הדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2016.

חשיפה לניירות ערך מגובי משכנתאות למסחר (CMBS)

אי די בי ניו יורק מחזיק באיגרות חוב מגובות משכנתאות למסחר (CMBS) בסך כולל של כ-30 מיליון ש"ח חשיפה מאזנית ליום 30 בספטמבר 2016, בהשוואה ל-56 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015, ירידה של 46.4%. הירידה האמורה נבעה מפדיונות בניירות הערך במהלך התקופה. ניירות ערך אלה מסווגים בענף שירותים פיננסיים. הבטחונות בגין ניירות ערך אלה כולם בארצות הברית. לא קיימת ירידת ערך בגין הניירות האמורים ליום 30 בספטמבר 2016.

חשיפות האיגוח הכלולות בטבלה להלן אינן כוללות ניירות ערך מגובים במשכנתאות של הסוכנויות של ממשלת ארה"ב (FHLMC, FNMA, GNMA) וזאת בשל העובדה שכל השכבות של ניירות הערך האמורים משקפים סיכון אשראי זהה.

פירוט החשיפות בגין CMBS

מועד פדיון	ליום 30 בספטמבר 2016		ליום 31 בדצמבר 2015	
	עלות מופחתת	שווי הוגן	עלות מופחתת	שווי הוגן
במיליוני שקלים חדשים				
2040	6	7	7	8
2047	3	3	5	5
2049-2051	22	22	45	48
סך-הכל	31	32	57	61

סיכון שוק

סיכון שוק הוא הסיכון לפגיעה בהון הבנק וברווחיותו הנובע משינויים בשווקים הפיננסיים ובתנודתיות של גורמי סיכון שוק אלו המשפיעים על הערך החשבונאי או הכלכלי של נכסי הבנק והתחייבויותיו (מאזניים וחוץ מאזניים) והוא כולל מספר תתי סיכון כמפורט להלן:

סיכון ריבית - הסיכון לרווחים או להון הנובע מתזוזות בשיעורי הריבית:

- סיכון עקום התשואה - הסיכון קיים כאשר תזוזות בלתי צפויות של עקום התשואה משפיעות באופן שלילי על השווי הכלכלי או החשבונאי של ההון. התזוזות נובעות משינויים בקשרים בין שיעורי הריבית לתקופות פירעון שונות;
- סיכון תמחור מחדש - סיכון הנובע מהבדלי עיתוי בתקופות לפירעון (בריבית קבועה) ובמועדי התמחור מחדש (בריבית משתנה) של נכסים, התחייבויות ופוזיציות חוץ מאזניות. סיכון זה כולל גם את סיכון המרווח אשר נובע משינויים במרווחים שבין עקומי הריבית חסרת הסיכון והריביות המשמשות לתמחור הנכסים וההתחייבויות;
- סיכון בסיסי ריבית - סיכון הנובע ממתאם לא מושלם בשינויים של שיעורי הריבית המהווים בסיס לתמחור של נכסים או התחייבויות שונות בשווקים הפיננסיים;

- סיכון אופציונאליות - שינוי בעיתוי או בהיקף של תזרים מזומנים של מכשיר פיננסי עקב שינויים בשיעורי ריבית השוק והתנודתיות שלה.

סיכון בסיס הצמדה - הסיכון לפגיעה בשווי הכלכלי או החשבונאי של ההון שעלול להתרחש כתוצאה משינויים בשערי החליפין או במדד המחירים לצרכן, עקב ההפרש שבין שווי הנכסים לבין שווי ההתחייבויות כולל הפעילות החוץ מאזנית;

סיכון מניות, סחורות והשקעות ריאליות - סיכון לפגיעה בשווי הבנק וברווחיותו הנובע משינויים במחירי המניות, סחורות ושווי ההחזקות הריאליות;

סיכון אופציות - סיכון להפסד הנובע משינויים בפרמטרים המשפיעים על שוויין של אופציות, לרבות אופציות גלומות ומכשירים פיננסיים נגזרים, תוך לקיחה בחשבון של התנודתיות במחירי נכסי הבסיס.

סיכונים השוק מוצגים בסקירה זו על בסיס קבוצתי הכולל את הבנק, בנק מרכנתיל דיסקונט, אי די בי ניו יורק, כאל והקופה לפיצויים של עובדי הבנק (להלן בסעיף זה: "הקבוצה"). חברות הקבוצה האחרות אינן בעלות סיכון שוק מהותי.

גילוי כמותי

(1) החשיפה לסיכון ריבית**א. כללי**

סיכון הריבית הוא הסיכון לפגיעה ברווחי הבנק ובהוננו כתוצאה משינוי של שיעורי הריבית בשווקים. הסיכון נובע מהחשיפה לשינויים עתידיים בשיעורי הריבית והשפעתם האפשרית על הערך הנוכחי של הנכסים וההתחייבויות לרבות תיקונים כלכליים מסויימים. ניהול חשיפת הריבית מבוצע בנפרד בכל אחד ממגזרי ההצמדה.

ב. ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים בריבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

שווי הוגן של מכשירים פיננסיים. לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, בהתאם להוראה, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרימי המזומנים המהווים בריבית נכיון בשיעור המבטא את אומדן רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי.

אומדן השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרימי המזומנים העתידיים וקביעת שיעור ריבית הנכיון הינם סובייקטיביים. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הנתונים שיובאו להלן אינם בהכרח אינדיקציה לשווי המימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת תזרימי המזומנים העתידיים נעשתה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה מתחשבת בתנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול ויהיו שונים באופן מהותי. הדברים אמורים בעיקר לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

בנוסף, לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית, ולא נכללה השפעת המס. עוד יצויין כי יתכן והפער בין היתרה במאזן לבין הערכים המוצגים כשווי הוגן לא ימומש כיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון.

בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בפרק זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי. יתר על כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, ולאור השיטות וההנחות ששימשו ביישום ההוראה, יש להזהר בבחינת נתוני השווי ההוגן כשלעצמם, ובעריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

מכשירים פיננסיים מורכבים הינם מכשירי חוב, אשר משווצים בהם רכיבים נגזרים שלא הופרדו מהם. במידע על שווי הוגן, לא נדרש הבנק לסווג מכשירים פיננסיים כמכשירים פיננסיים מורכבים, כיון שבהתאם להנחיות בנק ישראל, החשיפה לריבית של מכשירים אלה כללה את הפריסה של עסקאות אלה על פי מועדי הפרעון, תוך הפרדת מרכיב האופציה ממכשירים אלה. להלן פרוט המכשירים הפיננסיים המורכבים, אשר בגילוי על החשיפה לשינויים בשיעורי ריבית טופלה האופציה שהופרדה והמכשיר המארח כמכשירים העומדים בפני עצמם (ההשפעה על הדוחות אינה מהותית): פקדונות עם אפשרות בחירה בין קבלת ריבית קבועה לקבלת ריבית משתנה, תוכניות חסכון צמודות למדד וצמודות למטבע חוץ עם אופציה לשינוי בסיס הצמדה ואופציה להבטחת קרן הפקדה שקלית, פקדונות והלוואות צמודים למדד וצמודים למטבע חוץ עם אופציה להבטחת קרן שקלית.

לפרטים נוספים בדבר השיטות וההנחות העיקריות ששימשו באומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראו ביאור 34 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015 (עמ' 294).

להלן יובאו עיכונים מסויימים ליום 30 בספטמבר 2016:

- השווי ההוגן של חובות פגומים - העלאת שיעור ריבית ההיוון ב-1 נקודת האחוז היתה מקטינה את השווי ההוגן של החובות הפגומים ב-18 מיליון ש"ח. העלאת שיעור ריבית ההיוון ב-0.1 נקודת האחוז היתה מקטינה את השווי ההוגן של החובות הפגומים ב-0.4 מיליון ש"ח. (לעומת 22 מיליון ש"ח ו-1 מיליון ש"ח, בהתאמה, ליום 30 ביוני 2016);
- מח"מ הנכסים במגזר הצמוד למדד, על פי התזרים המקורי, שאינו מביא בחשבון פרעונות מוקדמים, הגיע ליום 30 בספטמבר 2016 ל-4.12 שנים, לעומת 3.67 שנים לאחר התחשבות בתחזית לפירעונות מוקדמים (לעומת 4.15 שנים ו-3.68 שנים, בהתאמה, ליום 30 ביוני 2016);

- תזרימי המזומנים בגין פקדונות הוערכו על פי תחזית לפירעון מוקדם המבוססת על מודל סטטיסטי. הוון תזרים המזומנים, כאמור, על פי מועדי הפרעון הצפויים, במקום על פי מועדי הפרעון החוזיים, הקטין את השווי ההוגן של הפקדונות, בעיקר תוכניות חסכון במגזר הצמוד למדד, ב-57 מיליון ש"ח (לעומת 62 מיליון ש"ח ליום 30 ביוני 2016);
- מח"מ ההתחייבויות במגזר הצמוד למדד, על פי התזרים המקורי, שאינו מביא בחשבון פרעונות מוקדמים, הגיע ליום 30 בספטמבר 2016 ל-3.10 שנים, לעומת 2.9 שנים לאחר התחשבות בתחזית לפירעונות מוקדמים (לעומת 3.21 שנים ו-2.99 שנים, בהתאמה, ליום 30 ביוני 2016).

שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית)

מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי				
סך-הכל	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא צמוד	
במיליוני שקלים חדשים						
30 בספטמבר 2016						
204,303	1,685	3,235	46,950	20,923	131,510	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
189,187	11,766	16,098	84,944	4,899	71,480	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ מאזניים ⁽³⁾
(192,477)	(2,544)	(7,090)	(55,382)	(13,527)	(113,934)	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
(189,807)	(11,006)	(12,191)	(73,330)	(8,539)	(84,741)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ מאזניים ⁽³⁾
11,206	(99)	52	3,182	3,756	4,315	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים
31 בדצמבר 2015						
197,297	1,976	3,602	48,466	19,834	123,419	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
179,047	6,460	15,559	73,231	4,303	79,494	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ מאזניים ⁽³⁾
(186,933)	(2,952)	(7,818)	(53,589)	(15,204)	(107,370)	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
(179,338)	(5,598)	(11,437)	(65,287)	(6,705)	(90,311)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ מאזניים ⁽³⁾
10,073	(114)	(94)	2,821	2,228	5,232	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

הערות לטבלה ראו בעמוד הבא.

השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים

שינוי בשווי הוגן		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת השינויים בשיעורי הריבית ⁽⁴⁾							השינוי בשיעורי הריבית	
		מטבע חוץ ⁽²⁾			מטבע ישראלי					
סך-הכל באחוזים	סך-הכל	השפעות מקוזזות			אחר	אירו	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
		סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל						
30 בספטמבר 2016										
	(8%)	(903)	10,303	(26)	(100)	37	2,878	3,512	4,002	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
	(1%)	(97)	11,109	-	(99)	52	3,149	3,731	4,276	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
	10%	1,141	12,347	(27)	(94)	88	3,322	4,060	4,998	קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד
31 בדצמבר 2015										
	(8%)	(839)	9,234	(17)	(115)	(93)	2,386	2,086	4,987	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
	(1%)	(116)	9,957	-	(113)	(94)	2,734	2,218	5,212	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
	9%	944	11,017	(18)	(110)	(79)	3,128	2,418	5,678	קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד

הערות:

- (1) לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
- (2) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- (3) סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים, כשהם מהווים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן המוצג בביאור 16 לתמצית הדוחות הכספיים.
- (4) שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה, בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך הכל שווי הוגן של מכשירים פיננסיים הוא השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים), בהנחה שחל השינוי שצויין בשיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.

בעשר השנים האחרונות לא ארע שינוי שבועי מצטבר, אשר לו היה מתרחש בתקופת הדיווח היה פוגע בהנחת העסק החי ששימשה בבסיס עריכת הדוחות הכספיים.

ריכוז נתוני החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו, ובכלל זה שיעור התשואה הפנימי (שת"פ) ומשך החיים הממוצע (מח"מ), בהתאם למגזרי ההצמדה השונים, כולל הנחות לגבי פרעונות מוקדמים

	30 בספטמבר 2016			31 בדצמבר 2015		
	מטבע ישראלי		מטבע חוץ	מטבע ישראלי		מטבע חוץ
	לא צמוד	צמוד מדד	לא צמוד	לא צמוד	צמוד מדד	לא צמוד
במיליוני שקלים חדשים						
סך-כל הנכסים	202,990	25,822	164,678	202,913	24,137	149,294
סך-כל ההתחייבויות	198,675	22,066	161,543	197,681	21,909	146,681
משך חיים ממוצע (מח"מ) (בשנים):						
נכסים	0.89	3.67	1.02	0.81	3.52	1.07
התחייבויות	0.73	2.90	0.83	0.66	3.03	0.78
פער המח"מ	0.16	0.77	0.19	0.15	0.49	0.29
הפרש שת"פ	2.73	1.23	1.61	2.38	0.57	1.70

ג. ניתוח רגישות על פי הנתונים המשמשים לניהול חשיפת הריבית (להלן: "החשיפה הכלכלית")

הנתונים שהוצגו בסעיף ב' לעיל, חושבו על בסיס השווי ההוגן, כנדרש על פי הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. הניהול השוטף של חשיפת הריבית נערך על כלל פעילות הקבוצה ומובאים בו בחשבון נתונים נוספים המייצגים את הגישה הכלכלית לניהול חשיפת השווי הכלכלי של הון הבנק לשינויים בריבית.

ההבדלים העיקריים בין חישוב החשיפה לפי שווי הוגן חשבונאי לבין החשיפה הכלכלית המנוהלת הם אלה:

(א) פרישת פקדונות ללא מועד פרעון מבוצעת רק בחישוב החשיפה הכלכלית;

(ב) התחייבויות לזכויות עובדים כלולות בחישוב הכלכלי ואינן כלולות בחישוב על בסיס שווי הוגן;

(ג) החשיפה הכלכלית לוקחת בחשבון תזרימים עתידיים צפויים, כגון הפקדות בתוכניות חיסכון לעומת החישוב על פי שווי הוגן, שאינו לוקח בחשבון הפקדות עתידיות אלה;

(ד) התחייבויות למתן אשראי עתידי בריבית קבועה ללקוחות כלולות בחשיפה הכלכלית, אך אינן כלולות במסגרת חשיפות שווי הוגן;

(ה) חוב פגום לא צובר משיך בחשיפה הכלכלית למגזר הלא צמוד, כיוון שאינו נושא ריבית, בעוד שבשווי ההוגן הוא מוצג במגזר המקור שלו;

(ו) תוכניות ברירה מוצגות בשווי הוגן במגזר ההצמדה הראשי בעוד שבחשיפה הכלכלית כל רכיב מוצג במגזר ההצמדה המתאים לו.

(ז) בחישוב השווי ההוגן החשבונאי נעשה שימוש בעקומים אשר מביאים בחשבון את מרווחי האשראי. בחישוב החשיפה הכלכלית, נעשה שימוש בעקומים המייצגים את מחירי העברה.

השפעת שינויים היפותטיים של 100 נקודות בסיס בשיעורי הריבית על השווי הכלכלי של הקבוצה

השווי בשיעורי הריבית	לא צמוד	צמוד מדד	דולר	מט"ח אחר	סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים					
לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016					
עליה של 100BP בשיעורי הריבית	(195)	11	70	4	(109)
ירידה של 100BP בשיעורי הריבית	244	(3)	(400)	1	(158)
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015					
עליה של 100BP בשיעורי הריבית	(140)	141	(81)	10	(69)
ירידה של 100BP בשיעורי הריבית	188	(148)	(87)	(4)	(51)

בנוסף לתרחיש של תזוזה מקבילה בעקומי הריבית, נבחנת גם החשיפה לשינויים לא מקביליים בעקומי הריבית השונים.

הקשר בין סעיפי מאזן לבין פוזיציות שנכללו בגילוי על סיכון השוק

הקבוצה מבחינה בין שני סוגים של תיקים: תיק למסחר ותיק בנקאי. תיקים אלה נבדלים באופי חשיפתם לסיכונים שוק ומכאן גם בכלי הניהול המשמשים לניהול סיכונים שוק שלהם.

- התיק למסחר מורכב מפוזיציות במכשירים פיננסיים המוחזקות עם כוונת מסחר או מתוך כוונה להרוויח בטווח הקצר. פוזיציות אלו יהיו סחירות ושניתן לגדרן באופן מלא. ככלל, התיק למסחר מרוכז בחדר עסקות ובתיקי האג"ח למסחר שביחידת הנוסטרו.
- התיק הבנקאי - מכלול הנכסים וההתחייבויות המאזניים והפריטים החוץ מאזניים של הקבוצה אשר אינם נכללים בתיק למסחר.

מדדי הסיכון המשמשים לניהול סיכון השוק בתיק למסחר כוללים VaR, תרחישי קיצון ומגבלות על פעילויות ספציפיות, כגון: מגבלות במונחי תרחישים על סיכונים הריבית, מגבלות במונחי "יווניות" על פעילות באופציות ועוד.

מדדי הסיכון המשמשים לניהול סיכונים השוק בתיק הבנקאי הוצגו באופן מפורט בסעיף מידע נוסף על החשיפה לסיכונים שוק לעיל.

הקשר בין סעיפי מאזן לבין פוזיציות שנכללו בגילוי על סיכון השוק

נכסים	השפעת BP100		השפעת BP100	
	לסוף רבעון	לסוף רבעון	לסוף שנת הדיווח	לסוף שנת הדיווח
	30.9.2016	31.12.2015	30.9.2016	31.12.2015
במיליוני שקלים חדשים				
אשראי	1,357	1,246	פקדונות	750
תיק ניירות ערך זמין למכירה	953	878	כתבי התחייבות	310
תיק ניירות ערך למסחר	71	37	חוץ מאזני	334
תיק ניירות ערך לפדיון	160	202	פרישת עו"ש	784
חוץ מאזני			זכויות עובדים	315
אחר	60	48	אחר	2
סך-הכל	2,603	2,411	סך-הכל	2,494
				2,343

ד. אופיו של סיכון הריבית בתיק הבנקאי

התיק הבנקאי כולל את מרבית סיכוני הריבית של הקבוצה וכלולה בו פעילות הבנק במתן אשראים, ברכישת ניירות ערך ובגיוס פקדונות וכתבי התחייבות. פעילות זו מושפעת משיקולים אסטרטגיים וראייה ארוכת טווח של תיאבון הבנק לסיכון ריבית.

השפעת שינויים מקבליים של 100 נקודות בסיס בשיעור הריבית על התיק הבנקאי

השינוי בשיעורי הריבית	לא צמוד	צמוד מדד	דולר	מט"ח אחר	סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים					
לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016					
עליה של 100BP בשיעורי הריבית	(182)	24	102	2	(55)
ירידה של 100BP בשיעורי הריבית	274	(16)	(428)	( )	(171)
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015					
עליה של 100BP בשיעורי הריבית	(112)	121	(90)	10	(71)
ירידה של 100BP בשיעורי הריבית	156	(127)	(79)	(4)	(54)

לפרטים בדבר מודלים ומדדי סיכון, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2015, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (עמ' 59-63).

מדדים ראשיים בניהול

מדד רגישות השווי הכלכלי לשינויים בריבית. לפרטים, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2015, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (עמ' 60).

פירוט החשיפה הקבוצתית והמגבלות - במדד רגישות השווי הכלכלי לשינויים מקביליים של עקומי הריבית ב-100 נק' בסיס (מודל ה-EVE)

לתקופה שהסתיימה ביום				
31.12.2015		30.09.2016		
חשיפה מקסימלית במהלך השנה		חשיפה מקסימלית במהלך שלושה רבעונים ראשונים		
חשיפה מקסימלית במהלך השנה	סוף שנת הדיווח	סוף הרבעון	סוף הרבעון	סוף הרבעון
במיליוני שקלים חדשים				
(270)	(69)	(158)	(158)	חשיפה בפועל
(825)	(620)	(635) ⁽¹⁾	(635)	מגבלת דירקטוריון
100DN	100UP	100DN	100DN	התרחיש בו נמדדה החשיפה

הערה:

(1) בחודש יולי 2016, במסגרת אישור ממסמך מדיניות ניהול סיכונים שוק, שונתה מגבלת הדירקטוריון. המגבלה המצוינת בטבלה הינה המגבלה המעודכנת, המיושמת ממועד האישור ואילך.

מדד רגישות השווי החשבונאי לשינויים בשווי החשבונאי בתרחישי ביניים. לפרטים, ראו במסמך "נילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2015, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (עמ' 60).

פירוט החשיפה הקבוצתית והמגבלות - ירידת השווי החשבונאי בתרחישי ביניים

לתקופה שהסתיימה ביום				
31.12.2015		30.09.2016		
חשיפה מקסימלית במהלך השנה		חשיפה מקסימלית במהלך שלושה רבעונים ראשונים		
חשיפה מקסימלית במהלך השנה	סוף שנת הדיווח	סוף הרבעון	סוף הרבעון	סוף הרבעון
במיליוני שקלים חדשים				
(511)	(407)	(442)	(442)	חשיפה בפועל
	(850)	(700) ⁽¹⁾		מגבלת דירקטוריון

הערה:

(1) בחודש יולי 2016, במסגרת אישור ממסמך מדיניות ניהול סיכונים שוק, שונתה מגבלת הדירקטוריון. המגבלה המצוינת בטבלה הינה המגבלה המעודכנת, המיושמת ממועד האישור ואילך.

מדדים ומודלים נוספים

הערך הנתון לסיכון VaR (Value at Risk). לפרטים נוספים, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2015, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (עמ' 61).

פירוט החשיפה במונחי ה-VaR הכולל

לתקופה שהסתיימה ב			
31.12.2015		30.09.2016	
חשיפה מקסימלית במהלך השנה	סוף תקופת הדיווח	חשיפה מקסימלית במהלך הרבעון	
		סוף תקופת הדיווח	סוף תקופת הדיווח
במיליוני שקלים חדשים			
2.8%	2.1%	1.6%	1.6%
3.5%	3.5%	3.5%	3.5%
			חשיפה בפועל
			מגבלת דירקטוריון

ה-VaR של פעילות המסחר. ה-VaR על פעילות המסחר מחושב בתדירות יומית בשיטה הפרמטרית, ברמת ביטחון של 99% ולאופק זמן של יום אחד ושל 10 ימים.

הדירקטוריון קבע מגבלות ספציפיות על ה-VaR של פעילות המסחר. ברבעון השלישי של שנת 2016 לא נרשמו חריגות ממגבלה זו. אומדן זה משמש כאחד מכלי הניהול המרכזיים של פעילות המסחר.

פירוט החשיפה במונחי ה-VaR על פעילות המסחר

לסוף השנה	לסוף רבעון שלישי שהסתיים ביום 30 בספטמבר		
	2015 ⁽²⁾		2016
חשיפה מקסימלית במהלך השנה	סוף השנה	חשיפה מקסימלית במהלך הרבעון	
		סוף הרבעון	סוף הרבעון
במיליוני שקלים חדשים			
23.7	9.1	17.9	15.0
	54		54
			חשיפה בפועל ⁽¹⁾
			מגבלת דירקטוריון

הערות:

(1) ה-VaR חושב עבור 10 ימי עסקים ובהסתברות של 99%.

(2) בשנת 2016 הורחבה המדידה כך שתכלול גם אופציות ריבית. הנתונים ליום 31 בדצמבר 2015 הוצגו מחדש בהתאם.

לפרטים נוספים, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2015, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (עמ' 59-63).

(4) חשיפת בסיס

ניהול חשיפות הבסיס של הבנק מתבצע בראיה כלכלית, תוך התייחסות להשלכות החשיפה גם על התנודתיות החשבונאית במקרים בהם קיימת אי התאמה בין הראיה החשבונאית לכלכלית. מדידת הסיכון מתבצעת באמצעות חישוב עודף/חסר הנכסים על ההתחייבויות לאחר הכללת תיקונים כלכליים.

ניהול החשיפות בפועל מתבצע על בסיס הפוזיציות הכלכליות במגזרי ההצמדה השונים, אשר שונות מהפוזיציות החשבונאיות אותן ניתן לראות בביאור 32 לדוחות הכספיים. השינוי העיקרי נובע מהעברת ההתחייבויות הפנסיוניות בגין שכר זכויות עובדים נוספות מן המגזר השקלי במדידה החשבונאית למגזר הצמוד במדידה הכלכלית.

שינויים נוספים הינם: אי הכללת הפסדים או רווחים כתוצאה משינויים בשווי השוק של איגרות חוב במט"ח או צמודות מדד; הוספת רכוש קבוע במט"ח כנכס כספי; העברת חובות פגומים לא צוברים במט"ח למגזר הצמדה שקלי והוספת חשיפת המט"ח בקופת הפיצויים לעובדי הבנק - ב.ל.ד. (בפוזיציות החשבונאיות נרשם רק הפער שבין העתודה ליעודה בקופה).

תמהיל ההשקעה במגזרי ההצמדה השונים נקבע באופן שוטף במסגרת המגבלות המוצגות להלן ועל בסיס תחזיות לגבי משתני השוק הרלבנטיים. החשיפה נמדדת בכל מטבע מהותי בנפרד.

התפלגות השקעת ההון בפועל ביחס למגבלות שנקבעו (הנתונים מוצגים ביחס להון)

שנת 2015		תשעה חודשים ראשונים - 2016						
טווח החשיפה								
מגזר	מגבלה	סוף תקופה	מ-	עד	ממוצע	סוף שנה	מ-	עד
צמוד מדד	25%-25% ⁽¹⁾	13.9%	0.4%	18.2%	11.7%	3.5%	1.7%	12.2%
מט"ח	15%-40%	25.8%	24.9%	26.7%	25.9%	28.9%	27.2%	29.2%
								8.9%
								27.9%

הערה: (1) בחודש יולי 2016, במסגרת אישור ממסמך מדיניות ניהול סיכונים שוק, שונתה מגבלת הדירקטוריון. המגבלה המצוינת בטבלה הינה המגבלה המעודכנת, המיושמת ממועד האישור ואילך.

חשיפות הבסיס הקבוצתיות בטבלה לעיל מבוססות על ממוצע חודשי. עם זאת, ניהול החשיפה בכל חברה בת מהותית מבוצע באופן אפקטיבי ובתדירות שבועית לפחות.

רגישות ההון לשינויים בשער החליפין

רגישות ההון לשינויים בשערי חליפין מוצגת בטבלה שלהלן, המפרטת את ההשפעה של שינויים בשערי החליפין במטבעות העיקריים על ההון ליום 30 בספטמבר 2016

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016				
במיליוני שקלים חדשים				
מגזר	10%	5%	-5%	-10%
דולר	135	135	(135)	(282)
יורו	16	8	(5)	(10)
מט"ח אחר	(12)	(6)	6	11

השפעה זו חושבה על פי השינוי הצפוי בשווי ההון של הקבוצה במטבעות השונים, בהינתן התרחיש שנקבע על ידי המפקח על הבנקים. אופן ניהול ההון של ההשקעה באי די בי ניו יורק אינו חושף את יחסי ההון של הקבוצה לשינויים משמעותיים בשער החליפין.

(5) ניהול פוזיציות בתיק למסחר

תיקי המסחר. הקבוצה מבחינה בין חשיפות הנוצרות במהלך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק לבין החשיפה למסחר. ככלל, חשיפות מסחר קיימות בחברת האם בלבד ומרוכזות ברובן בחדר העסקות כחלק מפעילות הבנק כ"עושה שוק" והניהול הדינמי של תיק הנכסים הפיננסיים הנדילים. בחברות הבת מתקיימות מעת לעת חשיפות מסחר בהיקפים לא מהותיים. פעילות המסחר מכוונת ליצירת הכנסות תוך לקיחת חשיפות בטווח הסיכון המותר לפעילות ותוך קיום מעקב ובקרה יומיים ותוך-יומיים.

חדר העסקות של הבנק מבצע הן פעולות מסחר עם לקוחות ופעולות לנידור הסיכונים והן פעולות לשם יצירת רווח, כחלק מניהול סיכוני השוק. בנוסף, קיים תיק מסחר לא משמעותי במסגרת יחידת ההשקעות.

בהקשר זה יצוין כי מדיניות ההשקעות הקבוצתית קובעת כי הקבוצה לא תשקיע בגופים שעיקר עיסוקם הוא עסקות במכשירים פיננסיים נגזרים ומכירות בחסר, דוגמת קרנות גידור.

הדירקטוריון קבע מערכת מגבלות נפרדת לפעילות המסחר ולפעילות ניהול הנכסים וההתחייבויות. המגבלות על פעילויות המסחר השונות נקבעו הן במונחים של היקף הפעילות, והן במונחי רגישות לגורמי סיכון בהן הערך בסיכון (VaR) וההפסד התיאורטי בתרחישים, לרבות תרחישי קיצון. המגבלות מנוטרות בתדירות יומית ותוך יומית על ידי יחידות הבקרה בחטיבת שווקים פיננסיים. ראש החטיבה קבע מערכת מגבלות פנימית, במסגרת מגבלות הדירקטוריון, במטרה להתריע מראש על התקרבות למגבלות הדירקטוריון ובכך למנוע חריגות ממגבלות אלה.

הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים. הבנק פעיל במגוון רחב של מכשירים פיננסיים נגזרים בשקלים ובמט"ח, ומשמש "עושה שוק" בחלקם. חלק ניכר מהעסקאות מבוצעות "מעבר לדלפק" (OTC) לפי צרכי הלקוחות וצרכי הבנק. קביעת המחירים לעסקאות אלה מבוצעת על בסיס תשואות ומחירי נכסי הבסיס, בהתבסס על מודלים מקובלים לתמחור ובהתחשב בתנאי התחרות בענף.

חשיפות השוק הנוצרות כתוצאה מפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים, הן בבסיס ההצמדה והן בריבית, נכללות במסגרת מגבלות הדירקטוריון השונות לחשיפות הבסיס, הריבית והאופציות.

בנוסף, קבע דירקטוריון הבנק את מגוון המכשירים הפיננסיים שלבנק מותר לפעול בהם ואופן הפעילות של הבנק בכל אחד מהם (בין אם עבור לקוחותיו ובין אם עבור עצמו) וכן מגבלת היקף שנועדה לתחום את הסיכון התפעולי הכרוך בפעילות בו. היקף הפעילות במכשיר מסוים אינו מייצג בהכרח את רמת הסיכון הפיננסי הגלומה בו.

כלל החשיפות והעמידה במגבלות הדירקטוריון נמדדות ומבוקרות באופן שוטף על ידי גורמי הבקרה של קו ההגנה הראשון.

ברבעון השלישי של שנת 2016 לא נרשמו חריגות ממגבלות הדירקטוריון.

עסקות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים מבוצעות בחלקן עם תאגידים בנקאיים או עם חברי הבורסה לניירות ערך, המחויבים לעמידה בדרישות של הלימות הון או לעמידה ברמת בטחונות מול הבורסה לניירות ערך, ובחלקן עם לקוחות הבנק האחרים, המחויבים בבטחונות בהתאם לנוהלי הבנק.

פעילות בשוק המעו"ף. הבנק פועל בשוק המעו"ף על מדד המניות עבור לקוחותיו בלבד, תוך שמירת בטחונות בהתאם להנחיות הבורסה לניירות ערך. באופציות על שערי החליפין של הדולר, פועל הבנק בשוק המעו"ף הן עבור לקוחות והן עבור עצמו. ללקוחות נבחרים מאפשר הבנק לפעול באשראי בשוק המעו"ף תוך מעקב שוטף וצמוד על סיכון התיק מול הבטחונות.

נתונים (חשבונאיים) אודות היקפי הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים, של הבנק והחברות המאוחדות שלו

31 בדצמבר 2015	30 בספטמבר 2016	
במיליוני שקלים חדשים		
3,401	3,344	נגזרים מגזרים
186,149	199,159	נגזרים ALM
⁽¹⁾ 29,517	19,988	נגזרים אחרים
1,626	2,266	חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט
220,693	224,757	סך-הכל

הערה:

(1) לא כולל עסקאות של אידיבי (סוויס) בנק, בערך נקוב של כ-491 מיליון ש"ח (שווי מאזני בסך של כ-3 מיליון ש"ח), אשר סווגו כ"מוחזקים למכירה", ראו ביאור 18 ב'.

היבטים חשובונאים. המדיניות החשבונאית לגבי מדידת ערכם של המכשירים הפיננסיים הנגזרים והתוצאות הנובעות מהם, סוגי העסקאות והמכשירים הפיננסיים הנגזרים, בהתאם להוראת המפקח על הבנקים, מפורטת בביאורים 1 ד' ו-6 ו-28 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015 (עמ' 152 ועמ' 249-256).

על פי הנחיות המפקח על הבנקים כאמור, הוגדרו רוב העסקאות שמבצע הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים במסגרת ניהול סיכוני השוק הנובעים מנכסי הבסיס הפיננסיים שלו (ALM) כ"עסקאות ALM" ולא "עסקאות גידור", מאחר שלפי הנחיות אלו נדרשים קריטריונים מחמירים על מנת שעסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים יוכרו כ"עסקאות גידור".

רוב נכסי הבסיס שחשיפתם לסיכוני שוק כאמור מנוהלת על ידי עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים - אינם סחירים. ההכנסות וההוצאות הנובעות מנכסים אלה נזקפות לדוח רווח והפסד על בסיס צבירה, בעוד שתוצאות העסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים שהוגדרו כ"עסקאות ALM" מחושבות לפי ה"שווי ההוגן" ואינן נזקפות לדוח רווח והפסד. לפיכך, לא מתקיימת הקבלה בין עקרונות הרישום החשבונאי של נכסי הבסיס והתוצאות הנובעות מהם, לבין העסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים בגין אותם נכסי בסיס שנכללו ב"עסקאות ALM".

הכנסות המימון ממכשירים פיננסיים נגזרים מפורטות בביאור 3 לדוחות הכספיים.

סיכוני אופציות. סיכוני אופציות מתייחסים לאפשרות להפסד הנובע משינויים בנכסי הבסיס והתנודתיות שלהם המשפיעים על שווין של אופציות, לרבות סטיות התקן. הבנק פעיל במגוון סוגי אופציות - אופציות רגילות ואופציות "אקזוטיות" מסוגים מסויימים וכן על מגוון נכסי בסיס (מט"ח וריביות).

דירקטוריון הבנק קבע הנחיות לפעילות המותרת באופציות, הן במונחי נפח כולל והן במונחי ירידת השווי המקסימלית בתרחישי קיצון ובתרחישים מתונים. התרחישים מתייחסים לשינויים סימולטניים בשער החליפין, במדד, בריביות ובתנודתיות (Volatility) של נכסי הבסיס. כמו כן נקבעו בנהלי חדר עסקות מגבלות על השינויים המקסימליים בערכו של תיק האופציות, במונחים של מדדי רגישות (Greeks). ברבעון השלישי של שנת 2016 לא נרשמו חריגות ממגבלות הדירקטוריון.

(6) הגישה הסטנדרטית להקצאת הון לסיכוני שוק

הבנק מחשב את הקצאת ההון הנדרשת בגין החשיפה לסיכוני שוק בהתאם לגישה הסטנדרטית, כקבוע בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 208. הקצאה לסיכוני שוק כוללת:

- סיכוני ריבית ומניות הנובעים ממכשירים בתיק למסחר. סיכון הריבית מחושב על פי שיטת "התקופות לפרעון";
- סיכון שער חליפין בתאגיד הבנקאי כולו (בנטרול פוזיציה מבנית בגין אי די בי ניו יורק, בהתאם לאישור המפקח על הבנקים). בנוסף, עבור כל אחד מהסיכונים לעיל, יתווסף הרכיב האופציונאלי בהתאם לשיטת "דלתא פלוס" של המכשירים הכלולים.

פירוט הקצאת ההון לסיכוני השוק לפי הגישה הסטנדרטית

הקצאת הון ליום	
30 בספטמבר 2016	31 בדצמבר 2015
במיליוני שקלים חדשים	
סיכון ריבית*	281
סיכון שער חליפין	34
סיכון מניות	3
סיכון אופציות	44
סך-הכל הקבוצה הבנקאית	362
הקצאה במונחי נכסי סיכון	2,872
	2,435

*כולל סיכון ספציפי בסך של 11 מיליוני ש"ח ו-6 מיליוני ש"ח בספטמבר 2016 ובדצמבר 2015, בהתאמה.

הקצאה לסיכוני שוק במונחי נכסי סיכון מהווה כ-1.89% מסך נכסי הסיכון ליום 30 בספטמבר 2016, לעומת כ-1.71% ליום 31 בדצמבר 2015.

פוזיציות במניות בתיק הבנקאי (טבלה 13)

אסטרטגיות ותהליכים

במסגרת מדיניות גיוון ההשקעות פועל הבנק בשני תחומים עיקריים:

- קרנות השקעה פרטיות, קרנות הון סיכון וקרן של קרנות גידור;
- השקעה ישירה בחברות שההשקעה בהן נחשבת השקעה ריאלית.

לפרטים בדבר מדיניות ההשקעות ובדבר הישויות בהן משקיע הבנק, ראו "תת מגזר חברות ריאליות" בפרק "פעילות הקבוצה לפי מגזרי פעילות עיקריים" בדוח שנתי 2015 (עמ' 382-384).

יצוין כי מכירת מניות הבנק הבינלאומי צמצמה את סיכון המניות של הקבוצה (ראו בדוח שנתי 2015, עמ' 316-317).

נתונים לגבי השקעות במניות

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2015	2015	2015	2016	
במיליוני שקלים חדשים				
השקעות במניות של חברות כלולות ⁽¹⁾ :				
144	142	151		מניות שאינן סחירות
מניות בתיק הזמין למכירה:				
493	519	82		מניות סחירות
803	798	852		מניות שאינן סחירות
1,296	1,317	934		סך-כל המניות בתיק הזמין למכירה
1,440	1,459	1,085		סך-כל ההשקעה במניות

הערה:

(1) למידע נוסף, ראו ביאור 15 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015.

דרישת ההון בגין פוזיציות במניות

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2015	2015	2015	2016	
במיליוני שקלים חדשים				
143	145	163		בגין השקעות בקרנות הון סיכון, בקרנות השקעה פרטיות ובקרן של קרנות גידור ⁽²⁾
102	104	59		בגין השקעה במניות אחרות ⁽³⁾
245	249	222		סך-הכל דרישת ההון בגין פוזיציות במניות

הערות:

(1) דרישת ההון חושבה לפי 12.6% (ליום 30 בספטמבר 2015: 12.5%, ליום 31 בדצמבר 2015: 12.6%) והיא אינה כוללת דרישת הון בגין השקעה במניות בתיק למסחר.

(2) השקעות אלו משוקללות במשקל סיכון 150%.

(3) השקעות אלו משוקללות במשקל סיכון 100%-1-250%.

סיכון נזילות ומימון

סיכון הנזילות הוא הסיכון שהבנק יתקשה לעמוד בהתחייבויותיו בשל התפתחות בלתי צפויה, ויאלץ לגייס מקורות באופן שיגרום לו הפסד מהותי. כיוון שמדובר במצב של אי וודאות, שבו סיכון הנזילות קיים תמיד, הבנק קבע מגבלות חשיפה מקסימלית לסיכון נזילות. לגילוי איכותי בדבר סיכון נזילות ומימון, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2015, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (עמ' 67-70).

יחס כיסוי הנזילות

לפרטים בדבר הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 221 בנושא: "יחס כיסוי הנזילות", ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2015, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (עמ' 70-71).

יחס כיסוי הנזילות עלה מיום 31 בדצמבר 2015 עד ליום 30 בספטמבר 2016, משיעור של 128.0% לשיעור של 129.7%. יחס כיסוי הנזילות הממוצע לשנת 2015 (מדידה החל מיום 1 באפריל 2015) עמד על 133.3%, לעומת יחס ממוצע של 132.5% בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016.

יחס כיסוי הנזילות מתבסס על כרית נזילות גבוהה ואיכותית. כרית הנזילות מתבססת בשקלים על תיק מק"מ, אג"ח ממשלת ישראל ויתרות העו"ש והפיקדונות בבנק ישראל. במט"ח, מתבססת הכרית על T-Bills, אג"ח ממשלת ארה"ב (ב-אי די בי ניו יורק על תיק MBS שמרביתו הונפק על ידי סוכנויות ממשלתיות וסמי ממשלתיות) ועל יתרת עו"ש ופיקדונות בבנק ישראל וב-FED וכן על אג"ח חברות בדירוג בינלאומי גבוה.

פירוט מבנה כרית הנזילות

לשנה שהסתיימה ביום		הנכסים שנכללו	
31.12.2015	30.09.2016		
במיליוני שקלים חדשים			
16,880	15,869	מזומן	כרית 1
22,280	21,772	אג"ח מדינת ישראל/מק"מ	
3,014	3,628	אגח מדינות בחול	
157	186	אגח ריבוינויות	כרית 2
1,554	1,457	אגח משכנתאות שהונפקו על ידי תאגיד ציבורי	
368	1,153	אג"ח תאגידיים AA	
168	102	אג"ח תאגידיים A	כרית 2 ב
44,420	44,168		סך-הכל

חישוב יחס כיסוי הנזילות הקבוצתי מתבסס על חישוב עצמאי של כל אחת מחברות הקבוצה. הנהלת הבנק הנדירה לכל חברה בקבוצה יעד יחס כיסוי נזילות מינימאלי. העברת נזילות מחברת אי די בי ניו יורק לחברת האם מוגבלים על ידי רגולציה מקומית. ההכרה בעודפי הנזילות של IPBNC (מעל 100%) במודל הקבוצתי מוגבלות בהתאם. עודפי הנזילות של בנק מרכנתיל דיסקונט, הפועל באותו תחום שיפוט כמו הבנק, נכללים במודל הקבוצתי.

מרבית עודפי הנזילות של הקבוצה מקורם בעודפי הנזילות של הבנק.

התפלגות יחס כיסוי הנזילות לפי ישויות משפטיות בקבוצה (ממוצע לרבעון)

לתקופה שהסתיימה ביום		
31.12.2015	30.09.2016	
באחוזים		
128.0%	129.7%	קבוצת דיסקונט
153.4%	157.5%	הבנק
90.2%	105.1%	א די בי ניו יורק
120.3%	120.5%	בנק מרכנתיל דיסקונט
128.0%	129.7%	סך-הכל

ריכוז עודפי הנזילות בבנק מאפשר גמישות גבוהה בניהול הנזילות הקבוצתית. בצד הציפיה לניהול עצמאי של סיכון הנזילות על ידי חברות הבת, יכולה הנהלת הקבוצה להעביר נזילות בין חברות הקבוצה. בהתאם, במהלך שנת 2015 העביר הבנק חלק מעודפי הנזילות לחברות הבת (בנק מרכנתיל דיסקונט ו-אי די בי ניו יורק) ובכך הקטין את עלות הנזילות הקבוצתית.

יחס כיסוי הנזילות במטבעות העיקריים. הבנק מודד גם את יחס כיסוי הנזילות במטבעות העיקריים. יצוין כי פעילות הסוואפ של הבנק משפיע על היחס לרמת מטבע אולם כמעט ואינה משפיע על חישוב היחס הכולל. ליום 30 בספטמבר 2016 עמד יחס הכיסוי במטבע שקל על 110.9% לעומת 155.1% ביום 31 בדצמבר 2015. הגורמים העיקריים שהביאו לירידה ביחס היו: מעבר של נזילות משקלים למט"ח, בעיקר באמצעות פעילות סוואפ שקל/דולר. במטבע דולר עמד יחס כיסוי הנזילות ביום 30 בספטמבר 2016 על 172.6% לעומת 174.7% ביום 31 בדצמבר 2015. הגורמים העיקריים שהביאו לירידה ביחס היו: העברת נזילות בפעילות עסקאות החלף (סוואפים) בין דולר ומטבעות אחרים (בעיקר אירו) וגידול ביתרת האשראי בקבוצה. במטבע אירו עמד יחס כיסוי הנזילות ביום 30 בספטמבר 2016 על 128.7% לעומת 77.2% ביום 31 בדצמבר 2015. הגורמים העיקריים שהביאו לעליה ביחס היו: פרעון והתקצרות עסקאות החלף (סוואפים) אירו לדולר לתקופה של חודש. לקבוצת דיסקונט עודפי מקורות במט"ח על פני שימושים, בעיקר בדולר ובאירו. בהתאם, הבנק פועל בנוסף על נכסי כרית הנזילות ואשראי, להשקיע את עודפי הנזילות באמצעות פקדונות בבנקים ובשוק הסוואפ הבינבנקאי. פעילות זו מאפשרת לבנק לווסת בין שיקולי הנזילות לבין שיקולי התשואה בשימוש בעודפים אלו.

יחס כיסוי הנזילות - טבלה 16

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום				
31.12.2015		30.9.2016		
במיליוני שקלים חדשים				
סך ערך משוקלל (ממוצע)	סך ערך לא משוקלל (ממוצע)	סך ערך משוקלל (ממוצע)	סך ערך לא משוקלל (ממוצע)	
44,420		44,168	סך הכל נכסים באיכות גבוהה	
			סך הכל נכסים באיכות גבוהה (HQLA)	
			תזרימי מזומנים יוצאים	
6,587	104,767	6,947	111,391	פיקדונות קמעונאיים מיחידים ומעסקים קטנים, מזה:
1,505	30,994	1,621	33,283	פיקדונות יציבים
4,132	39,125	4,337	41,879	פיקדונות פחות יציבים
950	34,648	989	36,229	פיקדונות לתקופה העולה על 30 ימים (סעיף 84 להוראה ניהול בנקאי תקין (221))
32,183	51,194	33,950	53,430	מימון סיטונאי בלתי מובטח, מזה:
1	1	(2)-	1	פיקדונות לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים)
32,182	51,193	33,946	53,426	ופיקדונות ברשות של תאגידי בנקאיים קואופרטיבים
-	-	3	3	פיקדונות שאינם לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים)
-	-	2		חובות לא מובטחים
				מימון סיטונאי מובטח
9,186	58,193	8,642	55,877	דרישות נזילות נוספות, מזה:
2,395	6,895	2,072	6,335	תזרימים יוצאים בגין חשיפה לנגזרים ודרישות ביטחון אחרות
2	4	-	-	תזרימים יוצאים בגין אובדן מימון מוצרי חוב
6,789	51,294	6,570	49,542	קווי אשראי ונזילות
1,195	13,368	541	15,099	מחויבויות מימון חוזיות אחרות
68	2,001	74	2,354	מחויבויות מימון מותנות אחרות
49,219		50,155		סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים
				תזרים מזומנים נכסים
652	652	1,819	1,819	הלוואות מובטחות (למשל עסקאות מכר חוזר)
12,191	18,556	13,142	20,299	תזרימים נכסים מחשיפות הנפרעות כסדרן
1,683	3,337	1,132	1,771	תזרימי מזומנים נכסים אחרים
14,526	22,545	16,093	23,890	סך הכל תזרימי מזומנים נכסים
סך ערך מתואם	סך ערך מתואם			
44,420	44,168			
34,693	34,063			
128.0%	129.7%			
	סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)			
	סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים נטו			
	יחס כיסוי נזילות (%)			

הערות:

(1) הנתונים אינם כוללים את DBLA נוכח ההסכם למכירת פעילותה, ראו ביאור 18 לתמצית הדוחות הכספיים.

(2) סכום נמוך מ-1 מיליון ש"ח.

סיכון מימון

סיכון מימון הוא הסיכון לבניית מבנה מקורות לא מספיק יציב בטווח הארוך באופן שאינו משרת את השימושים המתוכננים. ניהול הסיכון הינו באמצעות קביעת אסטרטגיית מימון שנתית שאחד מאבני הבניין שלה הוא קביעת יעדים ארוכי טווח, בראיה של מס' שנים, לרבות תוך קביעה של יעדים ביחס להרכב המקורות בטווח הארוך בראיית הבנק, כל אחת מחברות הבת וכן בראיה קבוצתית. לפירוט ראה לעיל.

סיכון מימון – נכסים זמינים ולא מוגבלים

הבנק משעבד נכסים מתוך כרית הנזילות למספר צרכים, בדגש על שימוש כבטחונות לפעילות פיננסית מול גופים כגון הבורסה, משרד האוצר וכדומה. ככלל נגרעים כל הנכסים הנזילים המשועבדים מכרית הנזילות במסגרת המדידה היומית, למעט נכסים אשר שועבדו במסגרת הבטחת יכולת מימוש נזילות אשר לא מומשה בפועל. אלו נגרעים רק כנגד ניצול. בצד הביטחונות אותם מקבל הבנק, אין הכרה של נכסים אלו בכרית הנזילות של הבנק.

31.12.2015	30.09.2016	
במיליוני שקלים חדשים		
64,326	61,385	סך הנכסים ליום
5,076	5,262	חובת הנזילות
5,416	6,780	מתוכם שועבדו
332	277	מתוכם ניתנו כביטחונות
53,502	49,065	סך הנכסים הזמינים

סיכונים תפעוליים

סיכון תפעולי הוא הסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. הסיכון התפעולי שלוב בכל קווי העסקים, המוצרים, המערכות ותהליכי העבודה המבוצעים בבנק. לפיכך, קיימת חשיבות למודעות ולניהול הסיכון התפעולי בכל רמות התפקיד. לפרטים נוספים בדבר סיכונים תפעוליים, ובכלל זה אודות סיכונים מעילות והונאות ואודות המשכיות עסקית, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2015, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (עמ' 73-76).

סיכונים אחרים

סיכוני אבטחת מידע והגנת הסייבר

איומים במרחב הסייבר

ברבעון השלישי של שנת 2016 לא היו תקרית קיברנטית אחת או יותר שהשפיעו מהותית על המוצרים או השירותים של הבנק או של הקבוצה, על קשריהם עם לקוחות או על התנאים התחרותיים. לפרטים בדבר הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 367 בדבר "בנקאות בתקשורת" ובדבר תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 420 בדבר "משלוח הודעות בתקשורת", ראו "חקיקה ופיקוח" בדוח הדירקטוריון וההנהלה. לפרטים נוספים בדבר סיכוני אבטחת מידע והגנת הסייבר, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2015, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (עמ' 79-80).

סיכוני ציון

התפתחויות מרכזיות בשנת 2016

ביום 1 בינואר 2016 נכנס לתוקף תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 308, בדבר "ציון ופונקציית הציון בתאגיד הבנקאי" ("ההוראה"). התיקון מתבסס על הנחיות ועדת באזל, מקורות בינלאומיים רלבנטיים והוראות מתחום ניהול סיכונים וממשל תאגידי. השינוי בהוראה מגלם מספר שינויים מהותיים בתפיסת ניהול סיכון הציון על ידי פונקציית הציון בבנק ובקבוצה. בכלל זה - ההוראה מרחיבה את האופן בו הבנק נדרש לנטר את כלל הרגולציה החלה עליו, בגישה מבוססת סיכון. השינוי האמור והשינוי במדיניות לניהול סיכון הציון בבנק לאורו, לצד היותו של סיכון הציון אחד מסיכוני הליבה הבנקאיים, מחייבים נקיטת פעולות אקטיביות והיערכות הבנק להטמעת השינויים. במסגרת האמור, ננקטו על ידי פונקציית הציון פעולות לשם הטמעה ויישום של ההוראה, ובכלל זה: גובשה תפיסת מבנה ניהולי ארגוני פונקציונאלי שנועדה לתמוך במבנה ניהול סיכון הציון במובנו הרחב, במתכונת מבוססת סיכון; גובש מסמך מדיניות קבוצתית חדשה לניהול סיכון הציון, אשר הועבר לחברות הבת המהותיות לשם יישומו בשינויים המחוייבים; גובש ופורסם צארטר להסדרת מעמדה, אי תלותה ותפקידיה של פונקציית הציון; גובשה מתודולוגיה חדשה לניהול סיכון הציון, בגישה מבוססת סיכון; וכיוצ"ב. כמו כן, פונקציית הציון וקצין הציון הראשי, העומד בראשה - מלווים באופן שוטף את חברות הבת הרלוונטיות בהערכות ליישום ההוראה.

איסור הלבנת הון ומימון טרור

פעילות קבוצת דיסקונט מול בנקים הפועלים ברשות הפלשתינאית. במסגרת הקשרים הקורספונדנטיים בין קבוצת דיסקונט לבין הבנקים הפועלים ברשות הפלשתינאית ("בנקים פלשתינאים"), ניתנים לבנקים הפלשתינאים שירותי ייצוג במסלוקה הבינבנקאית השקלית, וכן שירותים שונים נוספים.

במהלך השנים, נוכח החשש לחשיפה לסיכונים הכרוכים בפעילות זו, נדונה הפעילות מול הבנקים הפלשתינאים מספר פעמים בדירקטוריון דיסקונט ומרכזתיל, כאשר עמדת קבוצת דיסקונט הייתה, שלאור הסיכונים הנובעים מפעילות זו, יש להפסיק הפעילות מול בנקים אלו. נוכח זאת, הודיע הבנק, במועדים שונים, על רצונו להפסיק את ההתקשרות עם הבנקים הפלשתינאים. אלא שהבקשות להפסיק את ההתקשרות עם הבנקים הפלשתינאים לא נענו, ובמספר הזדמנויות הובהר על ידי בנק ישראל כי ההתקשרות האמורה חיונית למדינת ישראל והיא רואה חשיבות רבה בהמשך מתן השירות.

בחודש נובמבר 2006 הוצא היתר ספציפי לבנקים המייצגים את הבנקים הפלשתינאים במסלוקה, הפוטר בנקים אלה מחובות בדיקה מסוימות. היתר זה נועד לענות על חששות הבנקים המייצגים ולהעניק להם הגנה מסוימת מפני הסיכונים הכרוכים בפעילות זו. בחודש ינואר 2009 הופסקה כל הפעילות הבנקאית עם רצועת עזה, לרבות סליקת שיקים, העברות במטבעי ישראל ובמט"ח, סליקת ממסרים אלקטרוניים וסליקה באמצעות מס"ב שהתבצעה במסגרת מסלוקת הבנקים. באופן דומה נהג גם בנק מרכזי דיסקונט. כמו כן, הפסיק הבנק את הפעילות מול הבנקים ביהודה ושומרון, למעט סליקת שיקים, העברת כספים לישראל באמצעות מס"ב והעברות מט"ח לישראל. ביום 1 במאי 2016 פנה הבנק אל המפקחת על הבנקים ואל מנכ"ל משרד האוצר ושב והעלה את בקשתו להפסיק מתן השירותים לבנקים הפלשתינאים, לרבות הפסקת ייצוגם במסלוקה הבינבנקאית השקלית. לחילופין, עתר הבנק לקבלת מענה נאות לסיכונים הכרוכים בפעילות האמורה.

עד כה הבנק טרם קיבל תשובה לפנייתו.

לפרטים נוספים אודות סיכוני ציות, ראו בדוח שנתי 2015 (עמ' 105).

דוח ביקורת בנושא איסור הלבנת הון. ביום 24 בפברואר 2014, התקבל דוח ביקורת של בנק ישראל בנושא איסור הלבנת הון. הבנק השלים את הטיפול במרבית ממצאי דוח הביקורת. הבנק התבקש לערוך דוח ביקורת, באמצעות גורם חיצוני בלתי תלוי, שמטרתו, בין היתר, וידוא נאותות תיקון הליקויים העולים מדוח הביקורת של בנק ישראל ומדוחות ביקורת נוספים בבנק. דוח הביקורת האמור הושלם, נדון ביום 28 באפריל 2015 בוועדת הביקורת של הדירקטוריון והוגש לבנק ישראל. הבנק השלים את הטיפול במרבית הממצאים ופועל להשלים את הטיפול בממצאים ובהמלצות הגורם החיצוני.

ביום 31 באוקטובר 2016 הודיע הפיקוח על הבנקים לבנק, כי הליך הביקורת נסגר, בכפוף להשלמת יישום התיקונים בהתאם ללוחות הזמנים המפורטים שנמסרו לפיקוח. המבקר הפנימי התבקש לעקוב ולוודא את יישום האמור ולדווח לפיקוח במקרה של חריגה מהותית מלוחות הזמנים.

חשיפה לסיכונים חוצי גבולות בפעילות לקוחות תושבי חוץ

תיקוני חקיקה במסגרת יישום הסכם ה-FATCA הבין מדינתי בין ישראל לארה"ב

ביום 14 ביולי 2016 פורסם החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 227), התשע"ו-2016, וכן תיקון עקיף לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 - מס' 16.

מטרת התיקון לפקודת מס הכנסה לעגן את יישום הסכם ה-FATCA הבין מדינתי בין ישראל לארה"ב מיום 30 ביוני 2014 ויישום הסכמים לחילופי מידע ה-AEOT/CRS של ה-OECD. החוק לתיקון פקודת מס הכנסה נכנס לתוקף עם פרסום התקנות הנדרשות מכוח החוק, ביום 4 באוגוסט 2016. החוק והתקנות מפרטים את דרישות הזיהוי, הסדרה ודיווח של לקוחות קיימים וחדשים, כולל חובת הודעה ללקוחות הכלולים בדיווח, העברת מידע לרשות המסים, אשר הרשות נדרשת להעביר לרשות מס במדינה זרה. החוק קובע איסור על רשות המיסים להשתמש במידע לצורך איפוף חוקי המס, זולת העברתו לרשויות מס זרות ליישום ההסכם. בנוסף, נקבעו בחוק עיצומים כספיים בשל אי דרישת מידע, אי בדיקתו כנדרש, או פגם בהעברתו בשלמותו. סעיף העיצומים ייכנס לתוקף חצי שנה אחרי כניסת החוק והתקנות לתוקף.

בתיקון העקיף לחוק איסור הלבנת הון תוקנה הגדרת בעל שליטה, בהתאמה לסטנדרטים עולמיים בתחום. התיקון ייכנס לתוקף חצי שנה אחרי כניסת החוק והתקנות לתוקף.

הבנק ממשיך לפעול ליישום ה-FATCA, תוך שילוב הדרישות העולות מהחקיקה. הבנק השלים את ביצוע הדיווח השנתי בנושא ה-FATCA, לרשות המיסים בישראל, לשנים 2014 ו-2015.

לפרטים נוספים אודות סיכונים חוצי גבולות, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים" שפורסם במסגרת דוח שנתי 2015.

לפרטים נוספים בדבר סיכונים אחרים, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2015, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (ובכלל זה סיכוני טכנולוגית המידע - עמ' 77-78; סיכונים סביבתיים - עמ' 80, סיכונים משפטיים ורגולטורים - עמ' 81-82, סיכוני ציות - עמ' 83-85, סיכון אסטרטגי - עמ' 89, סיכון מוניטין - עמ' 90).

אבי לוי, סמנכ"ל בכיר
מנהל הסיכונים הראשי

לילך אשר-טופילסקי
המנהלת הכללית

ד"ר יוסי בכר
יו"ר הדירקטוריון

17 בנובמבר 2016

מילון מונחים

הערכת נאותות ואפקטיביות ניהול הסיכון (אפקטיביות הבקורות).	איכות ניהול
אמצעי / מחוון שנועד להציג את מצב החשיפה ביחס לסיכון.	אינדיקטור (Indicator Risk Key)
אירוע בו התממש סיכון, בין אם נגרם נזק לבנק ובין אם לאו.	אירוע כשל
אשראי מאזני וחוץ מאזני לפני הפחתת סיכון אשראי (CRM), לפני המרה לאשראי (CCF) ולפני הפרשות להפסדי אשראי.	אשראי ברוטו
כולל: מסגרות מחייבות בלתי מנוצלות, ערבויות, אשראים דוקומנטריים ונגזרים.	אשראי חוץ מאזני
מסגרות מחייבות - כל מצג שניתן ע"י התאגיד ללקוחו למתן אשראי (מאזני ו/או חוץ מאזני) בין בכתב, בין בע"פ ובין בדרך של התנהגות ואשר ניתן לצפות כי לקוח סביר יסתמך על המצג ככזה המחייב את הבנק.	אשראי מאזני
אשראי (לציבור, ממשלות) ואג"ח.	בטוחות / ביטחונות
נכסים שונים (סחירים ושאינם סחירים) המיועדים להבטחת החזר חובות הלקוח, כאשר אינו עומד בהחזרים השוטפים והמוסכמים בינו לבין הבנק.	הפחתת סיכון אשראי (Credit Risk - CRM) (Mitigation)
מקדמי סיכון המותרים עפ"י הוראות באזל II (בעיקר: ביטחונות נזילים משועבדים כנדרש). לפי הוראות אלה הבנק יכול, בעת חישוב דרישות ההון, להפחית את חשיפת האשראי שלו כלפי הצד הנגדי, ובכך להביא בחשבון את השפעת הביטחון.	הפרשות להפסדי אשראי
עתודה שיוצר הבנק לכיסוי הפסדים צפויים בגין חבויות לקוחותיו. לפי הנחיות בנק ישראל יש לבצע הפרשות פרטניות וקבוצתיות. הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני - הפרשה הנדרשת לכיסוי הפסדי אשראי צפויים בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני וזוהו כפגומים. הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי - הפרשה בגין קבוצות גדולות של חובות (תקינים ולא תקינים) לרבות הפרשות להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור הנמדדות בשיטת "עומק הפיגור".	חוב בהשגחה מיוחדת
חוב שיש לו חולשות פוטנציאליות בגינן נדרשת תשומת לב מיוחדת של ההנהלה. אם חולשות אלה לא יטופלו, התוצאה עלולה להיות הרעה בסיכויים לפירעון האשראי או במעמדו של התאגיד הבנקאי כנושה.	חוב נחות
חוב שמוגן באופן בלתי מספק על ידי השווי הנוכחי המבוסס של הביטחונות ושל יכולת החזר של החייב, ולפיכך קיימת אפשרות ברורה שהבנק יספוג הפסד מסוים אם הליקויים לא יתוקנו. נדרש שתהיה חולשה מוגדרת היטב אשר מסכנת את מימוש החוב.	חוב פגום
חוב שהבנק צופה כי לא יוכל לגבות את הסכומים המגיעים לו ובמועד שנקבע על פי הסכם החוב.	יחס כיסוי הנזילות (LCR)
היחס בין מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה לסך תזרים המזומנים היוצא נטו במהלך 30 הימים הקלנדרים הבאים.	יעד עסקי
מטרה עסקית המוגדרת במונחים כמותיים או איכותניים, ובכפוף למגבלות התיאבון לסיכון.	יתרת חוב רשומה
יתרת חוב, לרבות ריבית צבורה שהוכרה, פרמיה או ניכיון שטרם הופחתו, עמלות נדחות או עלויות נדחות שנוקפו לחוב וטרם הופחתו בניכוי כל חוב שנמחק חשבונאית. ריבית שלא הוכרה, או הוכרה בעבר ולאחר מכן בוטלה, לא תיכלל ביתרת החוב הרשומה.	מבחן קיצון מקרו כלכלי אחיד
מבחן הקיצון שמפרסם הפיקוח על הבנקים, המבוסס על תרחיש אחיד לכלל המערכת הבנקאית ועל פרמטרים מקרו כלכליים שגיבש הרגולטור.	מבחני רגישות
שיטה שבאמצעותה אומדים את השפעתו של שינוי בגורם סיכון יחיד (Single Factor), או במספר גורמי סיכון, על מצבו הפיננסי של התאגיד הבנקאי (לדוגמא, בסיכוני שוק - ירידה חדה בשיעור הריבית, בסיכוני אשראי - ירידה חדה במחירי הדיור).	מגבלה (פנימית)
היגד הנקבע על ידי הבנק, המהווה גבול לפעילות במסגרת התיאבון לסיכון.	

<p>תוכנית מפורטת של תחזית יחסי ההון לשנים הקרובות, הכוללת את ההנחות ששימשו לתחזית, תיאור השפעות הצפויות על שכבות ההון ויחסי ההון, ניתוחי רגישות לסיכונים העיקריים, ועמידה של הבנק ביעדי ההון. מתווה ההון מהווה בסיס לקביעת המלצה להנהלה ולדירקטוריון בדבר יעדי ההון של תוכנית העבודה, ובכלל זה הכריח ההונית, תקציב נכסי הסיכון, הנפקות הון וחלוקת דיבידנד.</p>	<p>מתווה הון</p>
<p>עסקאות בנגזרים אשר אינן נסחרות בבורסה רשמית, והבנק הינו צד לעסקה.</p>	<p>נגזרים מעבר לדלפק (Over The Counter - OTC)</p>
<p>מעקב אחר השינויים בנכסי הסיכון ובסיס ההון של הקבוצה והערכת העמידה ביעדי ההון שנקבעו על ידי הדירקטוריון.</p>	<p>ניטור יחסי ההון</p>
<p>נועד להצביע על החשיפה לסיכון כאשר היא מגיעה לרמה מסוימת לפני המגבלה.</p>	<p>סף התרעה</p>
<p>הערכת הסיכון המצרפי הגלום בחשיפות ובפעילות של הבנק.</p>	<p>פרופיל סיכון</p>
<p>משקף את טעמי הסיכון של התאגיד, ועקבי עם האסטרטגיה העסקית, תכנון ההון, תכנון הנזילות ומקורות המימון של התאגיד. התיאבון לסיכון כולל מגבלות כמותיות ויעדים איכותיים המתווים את קביעת המדיניות העסקית הקבוצתית בתחומי הסיכון השונים, ומהווה כלי מרכזי של הדירקטוריון לפיקוח ובקרה על פרופיל הסיכון של התאגיד.</p>	<p>תיאבון לסיכון (Risk Appetite)</p>
<p>ניירות ערך אשר לא סווגו כאגרות חוב מוחזקות לפדיון או כניירות ערך למסחר.</p>	<p>תיק זמין למכירה</p>
<p>מורכב מפוזיציות במכשירים פיננסיים המוחזקות עם כוונת מסחר, לצורך מכירה חוזרת בטווח זמן קצר, ו/או מתוך כוונה להרוויח משינויי מחירים ממשיים או צפויים בטווח קצר או ללכוד רווחי ארביטראז'. כדי שמכשיר פיננסי יחשב כחלק מהתיק למסחר עליו להיות חופשי מאמנה כלשהי המגבילה את סחירותו או שקיימת אפשרות לגדרו באופן מלא.</p>	<p>תיק למסחר</p>
<p>ניירות ערך אשר לבנק יש כוונה ויכולת להחזיקם לטווח ארוך/ עד למועד הפדיון. התיק מוצג לפי שיעור התשואה לפדיון, הגלום בו מיום קנייתו.</p>	<p>תיק לפדיון</p>
<p>שיטה לניהול סיכונים המשמשת להערכת השפעות הפוטנציאליות של אירוע ספציפי ו/או שינוי במערך משתנים פיננסיים על מצבו הכספי של התאגיד בנקאי. באופן מסורתי, הדגש בתרחישי קיצון הוא על אירועים חריגים אך מתקבלים על הדעת.</p>	<p>תרחישי קיצון (Stress Tests)</p>
<p>המרה של פריטים חוץ מאזניים לשווה ערך לאשראי - לפי הגישה הסטנדרטית של באזל II, פריטים חוץ מאזניים מומרים לשווה ערך חשיפות אשראי באמצעות שימוש במקדמי המרה לאשראי.</p>	<p>Credit Conversion - CCF Factors</p>
<p>נספח להסכם ISDA המסדיר את נושא הבטוחות בגין עסקאות בנגזרים מול הצד הנגדי. בנספח זה נקבע סכום סף המשקף את החשיפה המרבית לה מוכן כל אחד מהצדדים הנגדיים להיחשף, ללא בטוחות.</p>	<p>Credit Support Annex - CSA</p>
<p>הסכם בינלאומי המאפשר קיזוז של התחייבות ודרישות הדדיות שמקורן בעסקאות בנגזרים מעבר לדלפק, במקרה של חדלות פירעון צד נגדי.</p>	<p>International - ISDA Swaps and Derivatives Association</p>
<p>במטרה להפחית את העלמות המס על ידי משלמי מסים אמריקאים, בשנת 2010 חוקק בארה"ב ה-Foreign Account Tax Compliance Act (לעיל ולהלן "FATCA"). מכח ה-FATCA חויבו גופים פיננסיים מחוץ לארה"ב לזהות ולדווח לרשויות המס בארה"ב על כל מי שהינו אזרח ארה"ב או תושב ארה"ב המחזיק אצלם חשבון פיננסי. הרגולציה נכנסה לתוקף ביום 1 ביולי 2014. יישום הרגולציה מבוצע במדינות רבות, לרבות ישראל, במסגרת הסכם בין מדינת ישראל שנתחם בין ישראל וארה"ב.</p>	<p>Foreign Account - FATCA Tax Compliance Act</p>